

VĚSTNÍK

ÚŘADU PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

2009

Částka 53

2. října 2009

Cena 140 Kč

OBSAH

Úvod	3054
I. Registrace	
Přehled zrušených registrací za období od 11. 6. 2009 do 15. 9. 2009	3055
II. Stanoviska Úřadu	
Stanovisko č. 4/2009: Činnost bezpečnostních agentur z pohledu zákona o ochraně osobních údajů	3057
Revidované stanovisko: Stanovisko č. 1/2005: Činnost pojišťovacích zprostředkovatelů a oznamovací povinnost	3059
III. Sdělení Úřadu	
a) Z rozhodovací činnosti Úřadu:	
1. Rodné číslo nájemce ve znaleckém posudku na nemovitost	3061
2. Osobní údaje v dražební vyhlášce	3061
3. Ke kamerovému systému na městském úřadě	3062
4. Rodné číslo jako variabilní symbol u plateb na tzv. „transparentní účet“	3062
5. Pojem osobní údaj	3063
6. K zabezpečení osobních údajů	3063
7. Doba uchovávání vzorků DNA v souvislosti s testem otcovství	3064
8. Zveřejnění seznamu dětí navštěvujících mateřskou školu	3064
9. Nakládání se zdravotnickou dokumentací	3064
b) Informace o revizi stanovisek Úřadu a textů publikovaných v rubrice K problémům z praxe	3066
c) Stanovisko č. 2/2009 Pracovní skupiny pro ochranu údajů podle článku 29 směrnice 95/46/ES (WP29) k ochraně osobních údajů dětí (Obecné pokyny a zvláštní případ škol); WP 160 (398/09/CS); (Překlad pořízený Evropskou komisí, přetisk v původní podobě)	3068
d) Druhé stanovisko č. 4/2009 k Mezinárodnímu standardu pro ochranu soukromí a osobních údajů přijatému Světovou antidopingovou agenturou (WADA) k souvisejícím ustanovením kodexu WADA a dalším otázkám ochrany soukromí v souvislosti s bojem agentury WADA a (vnitrostátních) antidopingových organizací proti dopingu ve sportu; WP 162 (0746/09CS); (Překlad pořízený Evropskou komisí, přetisk v původní podobě)	3087

ÚVOD

Padesátá třetí částka Věstníku Úřadu pro ochranu osobních údajů obsahuje přehled zrušených registrací v období od 11. 6. 2009 do 15. 9. 2009.

Rubrika Stanoviska Úřadu přináší nové stanovisko č. 4/2009 „Činnost bezpečnostních agentur z pohledu zákona o ochraně osobních údajů“. Úřad vydává toto stanovisko v návaznosti na novou právní úpravu podmínek výkonu činností spojených s ostrahou majetku a osob. Stanovisko výrazně uvádí, že zákon o ochraně osobních údajů nebrání bezpečnostním agenturám zpracovávat osobní údaje, ale současně očekává, že tyto subjekty budou osobní údaje zpracovávat jen s použitím legitimních prostředků, které nepřekročí míru přípustného zásahu do soukromí fyzických osob. Součástí rubriky je také znovu publikované stanovisko č. 1/2005 „Činnost pojišťovacích zprostředkovatelů a oznamovací povinnost“ vzhledem k zásadní změně jeho obsahu.

V rubrice Sdělení Úřadu je začleněn oddíl Z rozhodovací činnosti Úřadu. Přináší přehled rozhodnutí Úřadu, k nimž dospěl na základě řešení případů porušení zákona o ochraně osobních údajů, nebo podezření z porušení tohoto zákona.

Úřad v rubrice Sdělení v materiálu nazvaném „Informace o revizi stanovisek Úřadu a textů publikovaných v rubrice K problémům z praxe“ oznamuje, že stanoviska Úřadu publikovaná v letech 2000 až 2004 prošla v období červen až srpen 2009 revizí, a přináší bližší informace o tomto procesu.

Rubriku Sdělení uzavírají dva dokumenty Pracovní skupiny pro ochranu dat podle článku 29 (WP29), kterými jsou „Stanovisko č. 2/2009 k ochraně osobních údajů dětí (Obecné pokyny a zvláštní případ škol)“ a „Druhé stanovisko č. 4/2009 k Mezinárodnímu standardu pro ochranu soukromí a osobních údajů přijatému Světovou antidopingovou agenturou (WADA) k souvisejícím ustanovením kodexu WADA a dalším otázkám ochrany soukromí v souvislosti s bojem agentury WADA a (vnitrostátních) antidopingových organizací proti dopingů ve sportu“. Úřad přetiskuje oficiální překlady právně nezávazných dokumentů WP29 v jejich původní podobě a nepřebírá odpovědnost za případné nepřesnosti překladů.

Přehled zrušených registrací

Číslo registrace	Subjekt	Datum zrušení
00000717/014	MINISTERSTVO OBRANY	28.7.2009
00002816/001	STŘEDOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ A.S.	22.7.2009
00002816/002	STŘEDOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ A.S.	22.7.2009
00002816/003	STŘEDOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ A.S.	22.7.2009
00002816/004	STŘEDOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ A.S.	22.7.2009
00002816/005	STŘEDOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ A.S.	22.7.2009
00003429/007	RWE ENERGIE, A.S.	29.8.2009
00003429/008	RWE ENERGIE, A.S.	29.8.2009
00003429/009	RWE ENERGIE, A.S.	29.8.2009
00003429/010	RWE ENERGIE, A.S.	29.8.2009
00003429/011	RWE ENERGIE, A.S.	29.8.2009
00003429/012	RWE ENERGIE, A.S.	29.8.2009
00003429/013	RWE ENERGIE, A.S.	29.8.2009
00003429/014	RWE ENERGIE, A.S.	29.8.2009
00003429/015	RWE ENERGIE, A.S.	29.8.2009
00004343/001	ZÁPADOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	22.7.2009
00004343/002	ZÁPADOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	22.7.2009
00004343/003	ZÁPADOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	22.7.2009
00004343/005	ZÁPADOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	22.7.2009
00004343/006	ZÁPADOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	22.7.2009
00004343/007	ZÁPADOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	22.7.2009
00004343/010	ZÁPADOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	22.7.2009
00004343/011	ZÁPADOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	22.7.2009
00004402/001	VÝCHODOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	29.8.2009
00004402/002	VÝCHODOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	29.8.2009
00004402/003	VÝCHODOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	29.8.2009
00004402/004	VÝCHODOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	29.8.2009
00004402/005	VÝCHODOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	29.8.2009
00004402/006	VÝCHODOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	29.8.2009
00004402/007	VÝCHODOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	29.8.2009
00004402/008	VÝCHODOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	29.8.2009
00004402/009	VÝCHODOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	29.8.2009
00004402/010	VÝCHODOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	29.8.2009
00004402/011	VÝCHODOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	29.8.2009
00004402/012	VÝCHODOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	29.8.2009
00005710/001	SCHERING-PLOUGH CENTRAL EAST AG ORGANIZAČNÍ SLOŽKA	9.9.2009
00005710/002	SCHERING-PLOUGH CENTRAL EAST AG ORGANIZAČNÍ SLOŽKA	9.9.2009
00005710/003	SCHERING-PLOUGH CENTRAL EAST AG ORGANIZAČNÍ SLOŽKA	9.9.2009
00011034/007	SEVEROMORAVSKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	25.8.2009
00011034/008	SEVEROMORAVSKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	25.8.2009
00011034/009	SEVEROMORAVSKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	25.8.2009
00011034/010	SEVEROMORAVSKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	25.8.2009
00011034/011	SEVEROMORAVSKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	25.8.2009
00011034/012	SEVEROMORAVSKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	25.8.2009
00011034/013	SEVEROMORAVSKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	25.8.2009
00011034/014	SEVEROMORAVSKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	25.8.2009
00011034/015	SEVEROMORAVSKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	25.8.2009
00011034/016	SEVEROMORAVSKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	25.8.2009
00011034/017	SEVEROMORAVSKÁ PLYNÁRENSKÁ, A.S.	25.8.2009
00024675/001	SODEXO PASS ČESKÁ REPUBLIKA A. S.	9.7.2009

Číslo registrace	Subjekt	Datum zrušení
00026900/001	KAGO INVEST S.R.O.	25.8.2009
00032174/008	GANT CZECH REPUBLIC S.R.O.	22.7.2009
00032174/009	GANT CZECH REPUBLIC S.R.O.	22.7.2009
00032184/001	STAROBRNO, A.S.	9.7.2009
00032184/002	STAROBRNO, A.S.	8.9.2009
00033317/001	MGR. JAN KOUBEK	25.8.2009

II. STANOVISKA ÚŘADU

Stanovisko č. 4/2009

září 2009

Činnost bezpečnostních agentur z pohledu zákona o ochraně osobních údajů

Úvod

V návaznosti na novou právní úpravu podmínek výkonu činností spojených s ostrahou majetku a osob provedenou s účinností od 1. ledna 2009 zákonem č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky (dále také zákon č. 274/2008 Sb.), kdy dochází zejména k rozšíření personálních nároků spojených s činností bezpečnostních agentur v této oblasti a současně k přesnějšímu vymezení jejich postavení, vydává Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) toto své stanovisko.

Odůvodnění

Postavení bezpečnostních agentur z pohledu zákona o ochraně osobních údajů

Ostraha majetku a osob je podle § 6a odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) ve znění zákona č. 274/2008 Sb. koncesovanou živností, která zahrnuje poskytování služeb spojených s:

- ostrahou a ochranou majetku,
- ostrahou při přepravě peněz včetně jejich zpracování,
- ochranou osob a právních zájmů,
- zajišťováním pořádku v místech konání veřejných shromáždění, slavností a sportovních podniků,
- vyhodnocováním bezpečnostních rizik,
- provozováním centrálních pultů ochrany.

Až na výjimky lze tvrdit, že **součástí výkonu této činnosti je také zpracování osobních údajů osob**, ať se jedná o monitorování pohybu zaměstnanců, klientů a návštěvníků v prostorách, kde bezpečnostní agentura svou preventivní dohlížecí činnost přímo vykonává dle pokynů a požadavků objednatele této služby, anebo má jít o konkrétní aktivitu nebo zásah a s ním spojené služby pro objednatele služby.

Protože živností je dle § 2 živnostenského zákona soustavná samostatně provozovaná činnost, vykonávaná za účelem zisku, jsou **bezpečnostní agentury** a obdobné subjekty zajišťující ochranu majetku a osob nebo jejich sledování v řadě situací **považovány za správce osobních údajů** ve smyslu § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon č. 101/2000 Sb.“). To vše proto, že klient bezpečnostní agentury si sice tuto službu objedná-

vá, ale je to sama agentura, která po vyhodnocení náročnosti požadované služby a všech bezpečnostních rizik spojených s jejím výkonem rozhoduje o způsobu a rozsahu opatření či úkonů, které bude provádět, a tedy i o zpracování osobních údajů, za které odpovídá. Takové zpracování osobních údajů – prováděné jako nedílná součást služeb poskytovaných klientům – je nutno považovat za soubor operací prováděných s osobními údaji, tedy za systematické zpracování ve smyslu § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb.

Bezpečnostní agentura jako správce osobních údajů

Podle názoru Úřadu je však dřívější pohled na roli bezpečnostní agentury, jako subjektu stojícího maximálně v pozici zpracovatele osobních údajů (viz dokument Úřadu K problémům z praxe č. 5/2002, dostupný na www.uoou.cz) nutno zásadně přehodnotit právě s ohledem na probíhající celospolečenskou diskusi o nové úloze těchto subjektů například v souvislosti s výkonem pořadatelské služby na sportovních stadionech a v arénách; a dále s ohledem na samu rozvíjející se činnost těchto subjektů podpořenou nově také základní právní úpravou podmínek pro výkon této činnosti provedenou shora citovaných ustanovením živnostenského zákona. S tím souvisejí také prostředky využívané k zajištění úkolů bezpečnostních agentur, kdy se stále více prosazuje forma zejména automatizovaného zpracování a vyhodnocování pořizovaných informací (např. pomocí kamerových systémů).

Jak již výše uvedeno, bezpečnostní agentury apod. jsou samostatné podnikatelské subjekty, které při své činnosti sledují především vlastní cíle, tedy zisk. Klienti bezpečnostních agentur s nimi sjednávají smlouvy na výkon některých činností uvedených výše nebo v živnostenském oprávnění jako předmět činnosti (§ 45 odst. 4 živnostenského zákona).

Skutečnost, jestli pro účely sjednané smlouvy bude zapotřebí zpracovávat osobní údaje třetích osob (často však klienta, resp. jeho zaměstnanců) nebo ne a případně jaké a jakými prostředky, bude ve většině případů určovat bezpečnostní agentura v souladu se svými poznatky a zkušenostmi.

Předmětem smlouvy mezi klientem a bezpečnostní agenturou není zpracování osobních údajů, ale právě ochrana majetku a osob, hledání majetku a osob, zjišťování důkazů atd. Pokud se tedy bezpečnostní agentura rozhodne, že pro zajištění svých povinností vyplývajících ze smlouvy s klientem potřebuje zpracovávat osobní údaje třetích osob, je účel zpracování sice nepřímým stanoven smlouvou, resp. výkladem předmětu smlouvy ze strany bezpeč-

nostní agentury, ale prostředky zpracování osobních údajů již volí zcela samostatně bezpečnostní agentura. Zpracování osobních údajů bude tedy provádět sama bezpečnostní agentura a odpovídat za něj tedy bude primárně také ona (§ 2 živnostenského zákona – živnostník provádí činnost vlastním jménem a na vlastní odpovědnost). V tomto případě je tedy bezpečnostní agentura v pozici správce ve smyslu § 4 písm. j) zákona o ochraně osobních údajů se všemi povinnostmi z tohoto postavení vyplývajícími.

Výjimku z výše uvedeného může představovat situace, kdy klient bezpečnostní agentuře sice jednoznačně určí, jaké osobní údaje (koho, jaké kategorie subjektů) a jakými prostředky se mají zpracovávat, ale uzavře s bezpečnostní agenturou „jen“ příslušnou zpracovatelskou smlouvu dle § 6 zákona č. 101/2000 Sb., podle které zůstává subjektem odpovědným za zpracování osobních údajů a své odpovědnosti se zproští jen za zákonem stanovených podmínek. Myslitelná je např. situace, kdy by majitel obchodního centra instaloval vlastní kamerový systém a bezpečnostní agentura by prováděla jeho obsluhu a zajišťování osob podezřelých ze závadové činnosti. V tomto případě by byla v pozici zpracovatele ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů.

Avšak i v této souvislosti platí, že jestliže zpracovatel zjistí, že správce porušuje povinnosti stanovené zákonem č. 101/2000 Sb. pro zpracování osobních údajů, je povinen jej na to neprodleně upozornit a ukončit zpracování osobních údajů. Pokud tak neučiní, odpovídá za škodu, která subjektu údajů vznikla, společně a nerozdílně se správcem údajů. Tím není dotčena jeho odpovědnost podle tohoto zákona (§ 8 zákona č. 101/2000 Sb.).

Povinnosti bezpečnostní agentury

Při posouzení aktuálního stavu právní úpravy podmínek pro zpracování osobních údajů a podmínek pro výkon činností bezpečnostních agentur dospěl Úřad k následujícím závěrům:

- 1) Dodržování zásad ochrany osobních údajů je nezbytnou součástí činnosti bezpečnostní agentury.
 - 2) Bezpečnostní agentura musí plnit povinnosti subjektu odpovědného za zpracování, zpravidla jako správce. Obvykle zpracovává osobní údaje sledovaných osob za situace, kdy musí splnit:
- a) Povinnosti podle § 5 odst. 1 a 2 zákona č. 101/2000 Sb., které se zaměřují na legalitu a legitimitu očekávaného zpracování osobních údajů. Jako zásadní povinnost pro legitimní sběr osobních údajů se jeví povinnost podle § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., tedy zpracovávat osobní údaje jen se souhlasem jejich nositele. Výjimku z této povinnosti může správce nebo zpracovatel aplikovat jen za situace, kdy provádí zpracování nezbytné pro dodržení právní povinnosti správce (§ 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb.), nebo pokud je to nezbytné pro ochranu

práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby; ani takové zpracování osobních údajů však nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života (§ 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb.). Přičemž rozsah takto zpracovávaných osobních údajů musí být nezbytný vzhledem k deklarovanému účelu (§ 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 101/2000 Sb.).

- b) Povinnosti podle § 6 vztahující se k smlouvě o zpracování osobních údajů jako zvláštním smluvním typu, která by vždy měla být nezbytnou součástí spolupráce mezi bezpečnostní agenturou a jejím klientem. Z pohledu Úřadu je nezbytné uvést, že vždy bude existovat smlouva, která se do jisté míry zabývá zpracováním osobních údajů. Buď půjde o vztah (smlouvu a smluvní spolupráci) dvou správců, nebo o smlouvu podle ustanovení § 6 zákona č. 101/2000 Sb. Zárukami smluvní strany o technickém a organizačním zabezpečení zpracování však není prosté převzetí ustanovení zákona, např. ve formě smluvního závazku.
- c) Informační povinnosti podle § 11 odst. 1 a 2 a 12 musejí být splněny ze zásady vždy. Jedinou přípustnou výjimkou bude situace, kdy správce zpracovávané informace přímo nezískal od subjektu údajů (tedy nikoli monitorováním pohybu nebo chování osob), a pokud mu zpracování osobních údajů ukládá zvláštní zákon nebo je takových údajů třeba k uplatnění práv a povinností vyplývajících ze zvláštních zákonů (§ 11 odst. 3 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb.).
- d) Povinnosti podle § 13 zejména ve vztahu k možnostem automatizovaně zpracovávaných a vyhodnocovaných informací musejí být dodrženy vždy.
- e) Oznamovací povinnost podle § 16 zákona č. 101/2000 Sb. v případě, že bude docházet ke zpracování osobních údajů, jejichž rozsah bude větší nežli nezbytně nutný pro dosažení zákonné povinnosti správce. V zásadě i v případě oznamovací povinnosti správce platí některé výjimky týkající se zpracování osobních údajů, které jsou součástí datových souborů veřejně přístupných na základě zvláštního zákona, to vše za zachování účelu, pro který byla tato data původně zpřístupněna (§ 18 odst. 1 písm. a); v úvahu bude rovněž připadat výjimka z oznamovací povinnosti za situace, kdy zpracování osobních údajů správcem ukládá zvláštní zákon nebo je takových osobních údajů třeba k uplatnění práv a povinností vyplývajících ze zvláštního zákona (§ 18 odst. 1 písm. b).

Posuzování právního titulu pro zpracování bez splnění oznamovací povinnosti však přísluší vždy Úřadu. V úvahu tak přichází i situace, kdy bezpečnostní agentura samostatně nezpracovává žádné informace, a může být toto postavení posuzováno jako postavení zpracovatele

v mezích právní úpravy podmínek ochrany osobních údajů. Oznamovací povinnost pak přechází na správce.

Závěr

Závěrem je třeba uvést, že zákon č. 101/2000 Sb. nebrání bezpečnostním agenturám zpracovávat osobní údaje, ale současně očekává, že tyto subjekty budou osobní údaje zpraco-

vávat jen s použitím legitimních prostředků, které nepřekročí míru přípustného zásahu do soukromí fyzických osob. Úřad bude proto v nejbližším období sledovat, jakým způsobem jsou zásady pro zpracování osobních údajů ze strany těchto subjektů dodržovány.

Poznámka: Publikované stanovisko je také k dispozici na internetové adrese Úřadu www.uoou.cz v sekci Názory Úřadu/Stánoviska.

Stanovisko č. 1/2005

květen 2005, aktualizace červen 2006, revize červen 2009

Činnost pojišťovacích zprostředkovatelů a oznamovací povinnost

Stanovisko je revidováno v návaznosti na rozsudek NSS č. 9 As 34/2008-68.

Úvod

V rozsudku Nejvyššího správního soudu č. 9 As 34/2008-68 v právní věci žalobce: Aviva životní pojišťovna, a.s., proti žalovanému: Úřad pro ochranu osobních údajů (dostupný na www.nssoud.cz a také na www.uoou.cz v sekci Judikatura/Česká republika); vyslovil tento soud právní názor, že postavení pojišťovacího zprostředkovatele, který oslovuje potenciální klienty pojišťovny, je bližší pozici správce osobních údajů. Tato skutečnost vedla Úřad pro ochranu osobních údajů (dále také „Úřad“) k revizi svých dosavadních postupů v této oblasti včetně stanoviska č. 1/2005 upravujícího vztah zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon č. 101/2000 Sb.“) a činností pojišťovacích zprostředkovatelů, pracujících na základě smluvního vztahu pro pojišťovny.

Postavení pojišťovacího zprostředkovatele

Pokud jde o činnost pojišťovacího zprostředkovatele, je třeba vycházet z toho, jak je zákonem č. 38/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (dále také „zákon č. 38/2004 Sb.“) definován pojem zprostředkovatelská činnost (§ 3 písm. a) zákona č. 38/2004 Sb.), a to zejména ve vztahu k pojmu zpracování osobních údajů podle § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. a pojmu správce (§ 4 písm. j) tohoto zákona).

Zprostředkovatelskou činností v pojištnictví se rozumí odborná činnost spočívající v:

- předkládání návrhů na uzavření pojistných smluv nebo zajišťovacích smluv,
- provádění přípravných prací směřujících k uzavření pojistných nebo zajišťovacích smluv,

- uzavírání pojistných nebo zajišťovacích smluv jménem a na účet pojišťovny nebo zajišťovny, pro kterou je tato činnost vykonávána,
- pomoci při správě pojištění a vyřizování nároků z pojistných nebo zajišťovacích smluv.

Z citovaného ustanovení vyplývá, že činnost a postavení pojišťovacího zprostředkovatele zahrnuje na jedné straně zpracování osobních údajů v rámci smlouvy s pojišťovnou, kdy subjekt v postavení pojišťovacího zprostředkovatele jedná jejím jménem, například jde-li o výhradního pojišťovacího agenta (§ 6a zákona č. 38/2004 Sb.), který vykonává zprostředkovací činnost na základě písemné smlouvy a na účet jedné pojišťovny. Pokud tato smlouva splňuje požadavky § 6 zákona o ochraně osobních údajů, je z hlediska zákona o ochraně osobních údajů pojišťovací zprostředkovatel v postavení zpracovatele, který oznamovací povinnost neplní. Za činnost, při které bude také pojišťovací zprostředkovatel v postavení zpracovatele lze dále považovat zejména pomoc při správě pojištění a vyřizování nároků z pojistných nebo zajišťovacích smluv, kdy je zprostředkovatel vázán již existující smlouvou mezi klientem a pojišťovnou.

Pojišťovací zprostředkovatel však zároveň vystupuje a jedná navenek vůči třetím osobám jako samostatný podnikatel, předmětem jehož podnikání (neboli účelem zpracování osobních údajů) je právě zprostředkovatelská činnost, kdy o své vůli vybírá potenciální zájemce pro uzavření pojistné smlouvy, a zpracovává jejich osobní údaje pro naplnění zákonem č. 38/2004 Sb. stanoveného účelu výkonu zprostředkovatelské činnosti v pojištnictví, jehož rozsah je upraven v § 3 písm. a) zákona č. 38/2004 Sb. Pojišťovací zprostředkovatel je tedy současně i v postavení správce (K tomuto závěru dospěl NSS v odůvodnění citovaného rozhodnutí, a to i s ohledem na možné použití shromážděných údajů pro jiné podnikatelské účely, s pojistnými produkty pojišťovny nesouvisejícími). Typickým příkladem pro popis činnosti pojišťovacího zprostředkovatele jako správce osobních údajů je činnost pojišťovacího makléře (§ 8 zákona č. 38/2004 Sb.), bude jím ale také činnost pojišťovacího agenta (§ 7 zákona č. 38/2004 Sb.), a to zejména při vyhledávání potenciálních klientů.

Pokud pojišťovací zprostředkovatel provádí zpracování osobních údajů v mezích stanovených zvláštním zákonem, oznamovací povinnost stejně jako sama pojišťovna podle citované výjimky v § 18 odst. 1 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb. plnit nemusí. Pokud se však od této zásady odchýlí, zejména za situace kdy si zprostředkovatel vede nějakou vlastní databázi potenciálních klientů, kterou si vytváří například na základě veřejně dostupných informací, musí splnit oznamovací povinnost.

Z dikce ustanovení § 16 zákona č. 101/2000 Sb., které upravuje oznamovací povinnost, vyplývá, že tato povinnost se vztahuje pouze na správce osobních údajů. Tímto správcem je v daném případě jak pojišťovna, která však při dodržení dalších povinností stanovených zákonem o ochraně osobních údajů splňuje podmínku pro výjimku z oznamovací povinnosti podle § 18 odst. 1 písm. b) tohoto zákona, tak pojišťovací zprostředkovatel, který vystupuje na trhu jako samostatný podnikatelský subjekt, který sleduje především své vlastní cíle, a to zejména ve fázi, kdy oslovuje své klienty s nabídkou služeb, které zprostředkovává a následně zpracovává jejich osobní údaje v době před uzavřením smlouvy s pojišťovnou.

Jiná situace nastává v případě podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele, který je ve své činnosti vázán pokyny pojišťovacího zprostředkovatele, jehož jménem a na jehož účet jedná, a to na základě písemné smlouvy, protože podřízený pojišťovací zprostředkovatel spolupracuje s pojišťovacím agentem nebo výhradním pojišťovacím agentem nebo pojišťovacím makléřem, neinkasuje pojistné a nezprostředkovává plnění z pojistných nebo zajišťovacích smluv, je v postavení zpracovatele v souladu s definicí obsaženou v § 4 písm. k) zákona č. 101/2000 Sb. Tomu odpovídá i skutečnost, že podřízený pojišťovací zprostředkovatel je podle zákona č. 38/2004 Sb. odměňován pojišťovacím zprostředkovatelem, jehož jménem a na jehož účet jedná. Pojišťovací zprostředkovatel, jehož jménem a na jehož účet jedná podřízený pojišťovací zprostředkovatel, také odpovídá za škodu jím způsobenou při výkonu zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví.

K identifikaci zpracování podle § 4 písm. a), e), f), a m) zákona č. 101/2000 Sb. lze uvést následující

Vytipovávání potenciálních pojištěných a zjišťování jejich identifikačních a kontaktních údajů, které pojišťovací zprostředkovatel provádí v rámci svého působení jako obchodní zástupce pojišťovny, je systematicky prováděným nakládáním s osobními údaji potenciálních pojištěných a pojistníků; tyto údaje jsou údaji osobními – jejich účelem je identifikovat potenciální pojistníky jako fyzické osoby. Pojišťovací zprostředkovatel osobní údaje potenciálních pojistníků zjišťuje a shromažďuje v osobním kontaktu s pojistníky a dalšími

osobami, které potenciální pojistníky osobně znají, dále zaznamenává na nosiče informací a doplňuje o průměrné provozní údaje. Je však pouze na jeho rozhodnutí, zda z takto shromážděných osobních údajů vytváří či nikoliv datové soubory.

Pojišťovací zprostředkovatel v tomto případě stanovil pro soubor operací prováděný s osobními údaji potenciálních pojistníků účel, i když implicitně – je jím nabízení obchodu nebo služeb subjektu údajů, přičemž nabízenou službou je sjednání pojistné smlouvy a operace s osobními údaji provádí ustálenou formou, i když může individuálně existovat situace, že nebude vytvářen datový soubor, významnou skutečností, která tyto podmínky ovlivní, je skutečnost, že v případě kladné reakce potenciálního pojistníka dochází k dalšímu zpracování osobních údajů.

Závěr

I když se pohled Úřadu pro ochranu osobních údajů na činnost pojišťovacích zprostředkovatelů, která je upravena zvláštním zákonem č. 38/2004 Sb., posouvá v návaznosti na rozhodnutí NSS blíže směrem k postavení správce osobních údajů, již dříve se v tomto směru ve stanovisku objevila tato úvaha: „I kdyby tedy na základě uzavřené smlouvy nebyli v postavení zpracovatele, ale správce osobních údajů, splňovali by, obdobně jako ve výše uvedených případech, výjimku z oznamovací povinnosti podle § 18 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně osobních údajů.“

V návaznosti na odůvodnění rozhodnutí NSS je však nezbytné přijmout novou úvahu, že pojišťovací zprostředkovatel vystupuje na trhu jako samostatný podnikatelský subjekt, který zpracovává osobní údaje primárně za účelem dosažení svého vlastního podnikatelského zájmu, resp. zisku, a to oslovením co největší množiny subjektů – potenciálních klientů pojišťovny, z nichž následně vybírá zájemce pro uzavření pojistné smlouvy. Sám tedy určuje okruh těchto subjektů a samostatně také nakládá s jejich osobními údaji.

Z uvedeného vyplývá, že jen některá činnost pojišťovacích zprostředkovatelů v návaznosti na právní úpravu, provedenou zákonem č. 38/2004 Sb., nepodléhá oznamovací a tedy ani registrační povinnosti u Úřadu pro ochranu osobních údajů podle § 16 zákona o ochraně osobních údajů. **Obecně je však nutno konstatovat, že pokud pojišťovací zprostředkovatel vytváří a uchovává data všech oslovených osob včetně souvisejících informací, jde o samostatné zpracování osobních údajů pro účely podnikání, které podléhá všem povinnostem podle zákona č. 101/2000 Sb., a to včetně oznamovací podle § 16 tohoto zákona.**

Poznámka: Stanovisko je k dispozici na internetové adrese Úřadu www.uoou.cz v sekci Názory Úřadu/Stánoviska. Znění stanoviska před revizí je umístěno v rubrice Archiv/Stánoviska.

III. SDĚLENÍ ÚŘADU

Z rozhodovací činnosti Úřadu

Sdělení úvodem:

Úřad pro ochranu osobních údajů se prostřednictvím následující stručné charakteristiky vyjadřuje k některým problematickým okruhům případů porušování povinností při zpracování osobních údajů, které projednává v rámci své rozhodovací činnosti.

1. Rodné číslo nájemce ve znaleckém posudku na nemovitost

Jako jeden z podkladů zpracování znaleckého posudku předložilo ministerstvo také nájemní smlouvu k nájmu domu; tato nájemní smlouva je na straně 3 posudku uvedena jako jeden z výchozích podkladů pro zpracování znaleckého posudku. Účelem uvedení smlouvy v přehledu použitých podkladů nebylo zveřejnění informací osobní povahy, ale snaha uvedení do problému s citováním veškerých podrobně popsanych podkladů. Účastník řízení uvádí, že jednal v souladu se zákonem č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, kdy se snažil podrobně popsat všechny náležitosti znaleckého posudku, a dle § 12 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, kde je uvedeno, že svolení fyzické osoby není třeba, použijí-li se písemnosti osobní povahy pro úřední potřebu, protože znalecký posudek slouží úředním účelům.

Podle § 13c odst. 1 písm. a) zákona č. 133/2000 Sb. lze rodné číslo využívat, jen jde-li o činnost ministerstev, jiných správních úřadů, orgánů pověřených výkonem státní správy, soudů, vyplývající z jejich zákonem stanovené působnosti, nebo notářů pro potřebu vedení Centrální evidence závětí; účastník řízení není ani jedním z výše uvedených orgánů státní správy a toto ustanovení proto nelze na tento případ aplikovat. K aplikaci postupu podle § 13c odst. 1 písm. b) zákona č. 133/2000 Sb., tedy využití rodného čísla, stanoví-li tak zvláštní zákon, je nezbytné, aby takový zvláštní právní předpis výslovně stanovil povinnost identifikovat účastníky určitého právního vztahu rodnými čísly. Ani v tomto případě žádný zvláštní zákon (ani zákon č. 36/1967 Sb.) nestanoví, že by bylo možné v ocenění nemovitosti uvádět rodná čísla nájemců oceňované nemovitosti.

Jediným právním titulem, na jehož základě může účastník řízení použít rodné číslo nájemce v rámci zpracování ocenění nemovitosti, je tedy souhlas nositele rodného čísla, v daném případě XY, ve smyslu § 13c odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb. Souhlasem s využitím rodného čísla podle tohoto ustanovení je, s ohledem na absenci zvláštní úpravy, nutno rozumět souhlas se zpracováním osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb. (čj. SKO-6844/07)

2. Osobní údaje v dražební vyhlášce

Podle § 13c odst. 1 písm. a) zákona č. 133/2000 Sb. lze rodné číslo využívat, jen jde-li o činnost ministerstev, jiných správních úřadů, orgánů pověřených výkonem státní správy, soudů, vyplývající z jejich zákonem stanovené působnosti, nebo notářů pro potřebu vedení Centrální evidence závětí; účastník řízení není ani jedním z výše uvedených orgánů státní správy a toto ustanovení proto nelze na tento případ aplikovat. K aplikaci postupu podle § 13c odst. 1 písm. b) zákona č. 133/2000 Sb., tedy využití rodného čísla, stanoví-li tak zvláštní zákon, je nezbytné, aby takový zvláštní právní předpis výslovně stanovil povinnost identifikovat účastníky určitého právního vztahu rodnými čísly. Zákon č. 26/2000 Sb. ovšem povinnost identifikovat fyzické osoby rodným číslem nestanoví. V § 11 tento právní předpis pouze požaduje, aby byly osoby a věci označeny způsobem vylučujícím jejich záměnu. Lze odkázat také na stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů č. 4/2006, které v případě označení účastníků dražby uvádí, že fyzickou osobu je postačující označit jménem, příjmením, bydlištěm a rokem, případně datem narození. K tomuto je nutné dodat, že rodné číslo, jakožto obecný identifikátor fyzické osoby požívající zvláštní právní ochrany podle zákona č. 133/2000 Sb., lze použít až jako poslední možnost (např. v případě účastníkem uváděného sešvagření, které v tomto případě ze správního spisu nevyplyvá), přičemž v naprosté většině případů bude dostačovat identifikace účastníka řízení prostřednictvím jména, příjmení, bydliště a data narození.

Jediným právním titulem, na jehož základě může účastník řízení rodná čísla dotčených osob v rámci průběhu dražby využívat, je tedy souhlas nositelů rodného čísla, ve smyslu § 13c odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb. Souhlasem s využitím rodného čísla podle tohoto ustanovení je, s ohledem na absenci zvláštní úpravy, nutno rozumět souhlas se zpracováním osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb.

Správní orgán dále k předmětu správního řízení uvádí, že nelze oprávnění k využívání rodných čísel pro identifikaci žalovaných vyvozovat ani ze skutečnosti, že jak katastr nemovitostí, jenž je veřejnou evidencí dostupnou i ve formě dálkového přístupu, tak i list vlastnictví, jako veřejná listina, rodná čísla obsahují a tak jej zpřístupňují široké veřejnosti. Zpracování rodných čísel v souvislosti s vedením katastru nemovitostí je v souladu s § 13c odst. 1 písm. a) zákona č. 133/2000 Sb. Avšak ani zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ani jiný právní předpis neobsahuje oprávnění uživatelů této eviden-

ce volně disponovat se zde uvedenými rodnými čísly, což zároveň odporuje tvrzení účastníka řízení v podaném odporu. Využití rodných čísel pro účely identifikace účastníků nedobrovolné dražby, přestože jejím předmětem je nemovitost, právní předpisy nedovolují. (čj. SPR-7112/07-7)

K předmětu řízení lze dále konstatovat, že údaje o fyzické osobě v rozsahu jméno, příjmení, identifikace jako zaměstnanec účastníka řízení a údaj o mzdě a odměně za práci jsou nepochybně osobní údaje ve smyslu § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., neboť se týkají určeného subjektu údajů, a podléhají tak režimu zákona č. 101/2000 Sb., a že účastník řízení je správcem i osobních údajů zaměstnanců navrhovatele dražby ve smyslu § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb., a proto je povinen podle § 5 odst. 1 písm. f) citovaného zákona zpracovávat tyto osobní údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny, a pokud zpracovává jejich osobní údaje k jinému účelu, než ukládají zvláštní zákony, pak je k takovému zpracování nutný souhlas subjektu údajů.

Účastník řízení jako dražebník a správce osobních údajů zaměstnanců navrhovatele dražby je povinen plnit povinnosti stanovené zákonem č. 101/2000 Sb., zejména také jeho § 5 odst. 1 písm. f), podle kterého je správce povinen zpracovávat osobní údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny. Osobní údaje zaměstnanců navrhovatele dražby byly shromážděny a slouží pro zpracování výstupů v oblasti mzdové, daňové, důchodového, nemocenského a zdravotního pojištění. K vyjádření účastníka řízení správní orgán uvádí, že pro plnění povinností stanovených zákonem č. 101/2000 Sb. musí být účastník řízení vždy schopen zvolený rozsah osobních údajů zpracovávaných k uvedenému účelu náležitě zdůvodnit, tj. specifikovat, proč je každý jednotlivý údaj k dosažení stanoveného účelu zpracování nezbytný. Za účelem provedení veřejné dražby nelze zveřejnit osobní údaje zaměstnanců navrhovatele dražby, ale jen anonymizované údaje, které by z hlediska potencionálního zájemce o účast v dražbě a o eventuelní vydražení podniku mohly mít vliv na jeho posouzení předmětu dražby. Totéž platí pokud jde o přesnou výši platu, mzdy a odměny. Finanční částka, kterou zaměstnanec při výplatě obdrží, je osobním údajem, jehož zveřejnění je třeba plně podřídit režimu zákona č. 101/2000 Sb. Vzhledem k tomu, že se na zveřejnění těchto údajů nevztahuje žádná z výjimek podle § 5 odst. 2 písm. a) až f) tohoto zákona, může účastník řízení zveřejnit výši platu, mzdy nebo odměny pouze se souhlasem zaměstnance. Může však bez souhlasu jednotlivých zaměstnanců zveřejnit např. informaci o celkové výši mzdových prostředků vyplacených v podniku nebo jeho úseku. Pokud z této informace není určitelné, jaké konkrétní částky byly vyplaceny jednotlivým pracovníkům, není tento údaj údajem osobním a zákon č. 101/2000 Sb. se tak na něj samozřejmě nevztahuje. Taková informace o celkové výši mzdových prostředků vyplacených navrhovatelem dražby zaměstnancům je nepochybně pro informaci a potřeby potencionálního zájem-

ce o účast v dražbě a o eventuelní vydražení podniku dle názoru správního orgánu postačující. (čj. VER-2273/08-9)

3. Ke kamerovému systému na městském úřadě

Aplikace výjimky dle § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., dle které lze osobní údaje zpracovávat bez souhlasu subjektů údajů, pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby, přičemž současně takové zpracování nesmí být v rozporu s právem subjektů údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života, v dané věci také neobstojí. Zpracování osobních údajů prostřednictvím pořizování záznamů dokumentujících činnost dotčených osob v prostorách městského úřadu pro účely určené účastníkem řízení, tedy pro ochranu majetku, pro zamezení korupce a zajištění bezpečí osob, však pro ochranu práv správce není nezbytné, naopak charakter nežádoucích činností, k nimž v budově městského úřadu docházelo, je v hrubém nepoměru s tak závažným zásahem do základního lidského práva subjektů údajů, jakým je právo na ochranu soukromého a osobního života. Toto právo bylo přitom zvláště závažným způsobem porušováno pořizováním videozáznamů v prostorách přepážek ODSA, kde je klient a jeho činnost sledována velmi detailně. Jak vyplývá ze spisového materiálu, došlo v průběhu sedmi let v prostorách městského úřadu k několika incidentům, které spočívaly v neadekvátním jednání jeho klientů nebo byly majetkové povahy, přičemž z poskytnuté dokumentace vyplývá, že byly všechny vyřešeny soudní cestou i bez použití záznamu z kamerového systému. Dále je nutno zdůraznit, že samotná instalace kamerového systému nijak nezabrání poškozování majetku nebo útokům na zaměstnance účastníka řízení, může přispět pouze k následnému zdokumentování události, pro které, jak je zřejmé, není nezbytná. Vzhledem k výše uvedenému i k tomu, že v prostorách účastníka řízení se denně pohybují stovky občanů, kteří si zde vyřizují své záležitosti, je zpracování osobních údajů prostřednictvím kamerového systému v hrubém nepoměru k deklarovanému účelu zpracování a je proto zásahem do osobního a soukromého života subjektů údajů. (čj. SPR-0278/08-6)

4. Rodné číslo jako variabilní symbol u plateb na tzv. „transparentní účet“

Z obsahu spisového materiálu vyplývá, že účastník řízení rozhodl o využívání služby transparentní účet, což znamená, že jsou vždy zpětně za stanovený časový úsek k dispozici jednotlivé peněžní operace provedené na účtu včetně údajů o poznámce, názvu účtu, variabilním, konstantním a specifickém symbolu, částce apod. Z údajů zveřejňovaných tímto způsobem dále vyplývá, že u některých plateb je variabilní symbol tvořen rodným číslem bez uvedení lomítka; tato skutečnost také vyplývá z pokynu účastníka řízení pro provádění plateb členských příspěvků, který stanovuje u nových členů jako variabilní symbol jejich rodné číslo. Ze spisového mate-

riálu dále vyplývá, že o tomto zpracování nejsou členové strany nijak informováni, tedy že jim účastník řízení žádným způsobem nesdělil skutečnost, že jejich rodná čísla budou v podobě variabilního symbolu zveřejněna na internetových stránkách.

Podle § 13c odst. 2 zákona č. 133/2000 Sb. se rodným číslem rozumí i jakákoliv kombinace čísel vyjadřující den, měsíc, rok narození a třímístnou nebo čtyřmístnou koncovku rodného čísla, z níž je možné dovodit identifikaci fyzické osoby. Podle § 13 odst. 7 zákona č. 133/2000 Sb. je rodné číslo oprávněna užívat nebo rozhodovat o jeho využívání v mezích stanovených zákonem výlučně fyzická osoba, které bylo rodné číslo přiděleno, jinak lze rodné číslo využívat v mezích § 13c odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb. Toto ustanovení umožňuje taxativně vymezeným orgánům, a dále v případě výslovného zákonného pokynu, využívat rodné číslo bez souhlasu jeho nositele. Ani jeden z těchto případů nelze na daný případ aplikovat, správní orgán tedy konstatuje, že účastník řízení byl povinen nakládat s rodným číslem svých členů pouze s jejich souhlasem. Souhlasem s využitím rodného čísla je, s ohledem na absenci zvláštní úpravy, nutno rozumět souhlas se zpracováním osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb. (srov. § 4 písm. n) a § 5 odst. 4). Jelikož se v daném případě jednalo o zveřejnění více rodných čísel, posuzoval správní orgán skutek účastníka řízení podle ustanovení § 17e odst. 1 písm. b) zákona č. 133/2000 Sb., které dopadá na neoprávněné využívání rodných čísel, tedy na větší množství rodných čísel (srov. nakládá s rodným číslem oproti využívá rodná čísla).

Rodné číslo je současně osobním údajem ve smyslu § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. Jeho využití pro potřeby identifikace přijaté platby a jeho další zveřejňování na internetu je třeba považovat za zpracování ve smyslu § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., přičemž správcem osobních údajů (§ 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb.), a tedy tím, kdo určil účel zpracování, je v daném případě účastník řízení.

Jednou z povinností správce je povinnost vyjádřená v § 11 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost informovat subjekt údajů o účelu a způsobu zpracování jeho osobních údajů, o tom, komu mohou být osobní údaje zpřístupněny, a také o právech subjektu údajů vyjádřených v § 21 zákona č. 101/2000 Sb. Pouze na základě těchto informací se totiž subjekt údajů může kvalifikovaně rozhodnout, zda udělí souhlas se zpracováním svých osobních údajů, resp. v jakém rozsahu tento souhlas udělí. V relevantních předpisech a pokynech, které se vztahují k placení členských příspěvků, zákonem požadované informace uvedené nejsou a je tedy nepochybné, že účastník řízení výše uvedenou povinnost porušil. (čj. SPR-2753/08-15)

5. Pojem osobní údaj

Z podání vyplývá, že účastník řízení zveřejnil v měsíčníku P.... zpravodaj v dubnovém čísle roku 2008 bez souhlasu

subjektů údajů seznam jemu neuhrazených pohledávek k 26. březnu 2008 za účelem získání dlužné hotovosti od dlužníků a minimalizace počtu dlužníků morálním a psychologickým tlakem okolí. Tento seznam obsahoval osobní údaje zhruba 50 subjektů v rozsahu adresa trvalého pobytu dlužníků, jejich iniciály, výše dlužné částky a identifikace dluhu (např. pokuty, nájem nebo neoprávněné čerpání sociálních dávek). Podle iniciál XY a adresy se v seznamu neuhrazených pohledávek poznal XY bytem, neboť na uvedené adrese s těmito iniciálami bydlí pouze on.

Osobním údajem se dle § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. rozumí jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitého subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímým identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu. Správní orgán k tomu dodává, že subjekt údajů může být podle iniciál a adresy trvalého bydliště v případě, že na uvedené adrese bydlí pouze jedna osoba s takovými iniciálami, přesně určen. (čj. SPR-2904/08-3)

Osobním údajem je ve smyslu § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitého subjektu údajů, v daném případě jsou tedy osobními údaji veškeré informace, které o sobě v telefonním hovoru XY sdělil. Současně je přitom nepochybné, že tyto informace se vztahují k určitému subjektu údajů, neboť XY o sobě sdělil natolik konkrétní informace (příjmení, cíl své cesty), které ve spojení s datem a časem pořízení nahrávky umožňují jeho identifikaci, resp. je z nich určitelný. Současně je na základě sdělených informací ve spojení se specifickým hlasem XY určitelný i pro další osoby, které jej osobně znají. Správní orgán tedy na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že účastník řízení je správcem osobních údajů ve smyslu § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb. zaznamenaných v předmětné nahrávce telefonního hovoru. (čj. VER-3280/08-34)

6. K zabezpečení osobních údajů

Povinnost podle § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. je spojena s objektivní odpovědností správce za její porušení; prokáže-li tedy správce, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil, nebude za případný správní delikt odpovědný (§ 46 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb.). Účastník řízení uvedl, že má přijatá technicko-organizační opatření jak v „minimálním standardu“, který má vyplývat z formuláře pro plnění oznamovací povinnosti, tak přijal i opatření další. V důsledku toho, kromě lidského selhání některého ze svých zaměstnanců, vylučuje možnost neoprávněného přístupu a zneužití osobních údajů. Správní orgán tyto účastníkem řízení uváděné skutečnosti neshledal jako naplnění liberační podmínky ve smyslu § 46 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb.

Ačkoliv § 13 odst. 1 nestanovuje konkrétní bezpečnostní opatření, která je správce povinen přijmout, je vodítko uvedeno v § 13 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb. a v případě automatizovaného zpracování jsou poté povinnosti upřesněny v § 13 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb. Dle těchto ustanovení správce v rámci bezpečnostních opatření posuzuje mimo jiné rizika týkající se plnění pokynů pro zpracování osobních údajů osobami, které mají bezprostřední přístup k osobním údajům (tedy riziko lidského selhání), čemuž odpovídá současně v případě automatizovaného zpracování povinnost správce dle § 13 odst. 4 písm. b) a c) zákona č. 101/2000 Sb. zajistit, aby fyzické osoby oprávněné k používání systémů pro automatizovaná zpracování osobních údajů měly přístup pouze k osobním údajům odpovídajícím oprávnění těchto osob, a to na základě zvláštních uživatelských oprávnění zřízených výlučně pro tyto osoby, a pořizovat elektronické záznamy, které umožní určit a ověřit, kdy, kým a z jakého důvodu byly osobní údaje zaznamenány nebo jinak zpracovány. Ze znění § 13 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb. přitom vyplývá, že se nejedná o taxativní výčet opatření pro zajištění bezpečnosti zpracování.

Ze spisového materiálu a provedeného dokazování (zejména svědeckými výpověďmi) vyplývá, že se správnímu orgánu nepodařilo určit, jakým způsobem došlo ke zpřístupnění předmětných osobních údajů (a to přestože naplnění liberační podmínky by měl prokazovat sám správce, resp. by měl k tomuto svému tvrzení navrhnout příslušné důkazy); z vyjádření účastníka řízení vyplývá, že ani on sám není schopen určit, jakým způsobem ke zpřístupnění osobních údajů došlo. Už sama tato skutečnost dle správního orgánu znamená, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, aby porušení právní povinnosti zabránil. Jinými slovy, pokud účastník řízení argumentuje lidským selháním, přičemž není schopen sám toto lidské selhání následně odhalit a současně nemá přijatá taková opatření, aby riziko lidského selhání minimalizoval, nelze konstatovat, že by vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. (čj. VER-3280/08-34)

7. Doba uchovávání vzorků DNA v souvislosti s testem otcovství

Podle § 5 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. je správce povinen zpracovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování. S výjimkou zařazení do databáze DNA je účelem zpracování citlivých údajů (biologického vzorku a následného profilu DNA) provedení objednaného testu, tedy testu otcovství. Za dobu nezbytnou stanovenému účelu považuje v daném případě správní orgán dobu provedení vlastního testu, a jelikož je předmětem smluvního vztahu mezi účastníkem řízení a objednatelům zpracování citlivého údaje, tak i dobu na reklamaci vad dle obecných právních předpisů. V daném případě se smluvní vztah mezi účastníkem řízení a objed-

natelem (subjektem údajů) řídí smlouvou o dílo, konkrétně § 631 až § 643 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. Odpovědnost za vady díla se v tomto případě řídí obecnými ustanoveními o odpovědnosti za vady dle § 499 a násl. občanského zákoníku, kdy analogicky dle § 504 občanského zákoníku lze vady vytknout ve lhůtě šesti měsíců od okamžiku, kdy obdrží objednatel výsledek testu. Po uplynutí této lhůty právo k uplatnění vad zaniká. Tímto okamžikem současně dle správního orgánu končí také doba, po kterou lze uchování odebraného vzorku a výsledného profilu DNA považovat za nezbytné a vzniká správci dle § 20 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. povinnost tyto citlivé údaje zlikvidovat. (čj. SPR-3017/08-19)

8. Zveřejnění seznamu dětí navštěvujících mateřskou školu

Ze spisového materiálu a podkladů, které jsou jeho součástí, je zřejmé, že účastník řízení zveřejnil v informační prosklené tabuli na plotě mateřské školy v srpnu 2008 seznamy dětí pro školní rok 2008/2009 s jejich osobními údaji v rozsahu příjmení, jméno, datum narození a adresa trvalého pobytu, a to bez jejich souhlasu.

K předmětu správního řízení lze konstatovat, že údaje o fyzické osobě v rozsahu jméno, příjmení, datum narození a adresa trvalého pobytu, jsou nepochybně osobní údaje ve smyslu § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. neboť se týkají určeného subjektu údajů a podléhají tak režimu zákona č. 101/2000 Sb., a že účastník řízení je správcem osobních údajů dětí navštěvujících mateřskou školu ve smyslu § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb., a proto je povinen podle § 5 odst. 1 písm. f) citovaného zákona zpracovávat tyto osobní údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny a pokud zpracovává jejich osobní údaje k jinému účelu, než ukládají zvláštní zákony, zejména zákon č. 561/2004 Sb., pak je k takovému zpracování nutný souhlas subjektu údajů, kterým však účastník řízení v tomto případě nedisponoval. (čj. VER-5195/08-103)

9. Nakládání se zdravotnickou dokumentací

Ze spisového materiálu je zřejmé, že účastník řízení předal XY zdravotní karty obsahující zdravotnickou dokumentaci jeho manželky a matky, a to bez jejich předchozího souhlasu.

Zdravotnická zařízení jsou povinna dle § 67b zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, vést zdravotnickou dokumentaci, která obsahuje osobní údaje pacienta v rozsahu nezbytném pro identifikaci pacienta a zjištění anamnézy a informace o onemocnění pacienta, o průběhu a výsledku vyšetření, léčení a o dalších významných okolnostech souvisejících se zdravotním stavem pacienta a s postupem při poskytování zdravotní péče. Práva a povinnosti při zpracování osobních údajů souvisejících se zajišťováním zdravotní

péče se řídí dle § 67b odst. 9 zákona č. 20/1966 Sb. zvláštním zákonem, kterým je zákon č. 101/2000 Sb.

K předmětu správního řízení lze konstatovat, že údaje obsažené ve zdravotnické dokumentaci jsou nepochybně osobní údaje ve smyslu § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., neboť se týkají určeného subjektu údajů a podléhají tak režimu zákona č. 101/2000 Sb., a že účastník řízení je správcem osobních údajů svých pacientů ve smyslu § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb., a proto je podle § 13 odst. 1 citovaného zákona povinen přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů.

Správní orgán musí v dané věci konstatovat, že předáním zdravotnické dokumentace došlo k neoprávněnému přístupu třetí osoby k záznamům (včetně osobních údajů) v ní obsaženým. Jak vyplývá z § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb., má správce povinnost zpracovávat osobní

údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny, k jinému účelu pouze pokud k tomu dal subjekt údajů předem souhlas. Ze strany účastníka řízení by tedy bylo nezbytné disponovat souhlasem osoby, které se předmětná dokumentace týká, s jejím předáním třetí osobě. V daném případě není tudíž rozhodné, zda byla zdravotnická dokumentace vydána na základě žádosti stěžovatele, nebo zda k vydání došlo ze strany účastníka řízení dobrovolně, jelikož skutková podstata správního deliktu je naplněna samotným aktem předání a pohnutka jednání zde není právně relevantní skutečností. Stejně tak není pro samotné spáchání správního deliktu relevantní to, že dokumentace byla předána blízkému příbuznému pacientek. (čj. VER-5718/08-8)

Poznámka:

- ¹⁾ Za jednotlivými texty, které jsou rozděleny do tematických okruhů, jsou vždy kurzívou uvedena interní čj., pod kterými jsou jednotlivé případy v Úřadu evidovány.
- ²⁾ Materiál je také k dispozici na internetové adrese Úřadu www.uoou.cz v sekci Dozorová činnost v rubrice Správní delikty / Z rozhodovací činnosti.

Informace o revizi stanovisek Úřadu a textů publikovaných v rubrice K problémům z praxe

Úřad oznamuje, že stanoviska Úřadu publikovaná v letech 2000 až 2004 prošla v období červen až srpen 2009 revizí spočívající především v aktualizaci odkazů na právní normy a ve sjednocení formy stanovisek. V některých případech došlo i k nezbytným úpravám textu za účelem zjednodušení či zvýšení srozumitelnosti stanoviska, nikoli ke změně postoje Úřadu. Stanoviska, která již neodpovídají současné právní úpravě, byla označena jako překonaná. Revize bude Úřad postupně provádět také u stanovisek vydaných od roku 2005.

Procesem aktualizace procházejí také texty publikované v rubrice K problémům z praxe. Některé texty byly zneplatněny a vyřazeny, protože již neodpovídají současné právní úpravě nebo byly nahrazeny novějšími a podrobnějšími stanovisky.

V níže uvedené informaci Úřad nabízí přehled revidovaných materiálů.

1. Stanoviska Úřadu

a) Překonaná stanoviska:

- č. 1/2002 Zpracování osobních údajů v souvislosti se zajišťováním zdravotní péče
- č. 1/2000 Vedení dokumentace pacientů ve zdravotnictví

b) Revidovaná stanoviska:

- č. 3/2006 Dálkový (elektronický) přístup obecní policie k osobním údajům z informačního systému evidence obyvatel, registru silničních vozidel a registru řidičů
- č. 1/2005 Činnost pojišťovacích zprostředkovatelů a oznamovací povinnost ¹⁾
- č. 6/2004 Kopírování dokladů z pohledu zákona o ochraně osobních údajů
- č. 5/2004 Uplatnění částky zaplacených odborových příspěvků jako odečitatelné položky
- č. 4/2004 Aplikační výklad k části zákona o evidenci obyvatel
- č. 3/2004 Zpracování osobních údajů v souvislosti s prováděním klinického hodnocení léčiv a léčivých přípravků
- č. 2/2004 Zpřístupňování a zveřejňování osobních údajů z jednání zastupitelstev a rad obcí a krajů
- č. 1/2004 Evidence při vstupech do budov
- č. 2/2002 Zpracování osobních údajů v souvislosti s činností knihovny
- č. 2/2001 Zpracování citlivého osobního údaje o členství v odborových organizacích v souvislosti s odváděním členských příspěvků členů odborových organizací
- č. 1/2001 Zveřejňování jmen dlužníků

Poznámka:

- ¹⁾ Revidované Stanovisko č. 1/2005 vzhledem k závažnosti revizí je znovu publikováno v tištěné podobě ve Věstníku částka 53.
- ²⁾ Ostatní revidovaná stanoviska z výše uvedeného přehledu jsou k dispozici pouze v elektronické podobě na internetové adrese Úřadu www.uouu.cz. Překonaná stanoviska a původní znění revidovaných stanovisek jsou k dispozici v rubrice Archiv/Stánoviska.

2. Texty materiálů v rubrice K problémům z praxe

a) Překonané texty:

- č. 3/2005 Banky a telefonické poskytování informací o RPSN
- č. 1/2003 Monitorování elektronické pošty a ochrana soukromí a osobních údajů zaměstnanců
- č. 6/2002 Poskytování osobních údajů o zaměstnancích
- č. 3/2002 Místní poplatky za lázeňský nebo rekreační pobyt
- č. 2/2002 Evidence ubytovaných
- č. 1/2002 Výpisy ze zdravotní dokumentace
- č. 7/2001 Prokázání státního občanství České republiky pro zápis do matriky studentů
- č. 5/2001 Mohou se studenti při své praxi seznamovat s osobními údaji pacientů nebo klientů?
- č. 2/2001 Ke zpracování osobních údajů v souvislosti s poplatkem za komunální odpad

b) Revidované texty:

- č. 2/2005 Zpracování osobních údajů zaměstnanců ve vztahu k oznamovací povinnosti správce podle § 16 zákona o ochraně osobních údajů
- č. 1/2005 Sdělení Úřadu k informacím o šíření TBC

- č. 1/2004 Poskytnutí informací a získání souhlasu subjektu údajů v elektronické komunikaci
- č. 5/2002 Služby soukromých detektivů
- č. 4/2002 Používání rodného čísla
- č. 4/2001 Nahlížení do spisů podle správního řádu
- č. 3/2001 Předávání osobních údajů Policii České republiky

Poznámka:

Revidované texty materiálů publikovaných v rubrice K problémům z praxe jsou k dispozici pouze v elektronické podobě na internetové adrese Úřadu www.uoou.cz v rubrice Názory Úřadu/K problémům z praxe. Překonané texty byly přesunuty do rubriky Archiv/K problémům z praxe.

PRACOVNÍ SKUPINA PRO OCHRANU ÚDAJŮ ZŘÍZENÁ PODLE ČLÁNKU 29

**398/09/CS
WP 160**

**Stanovisko č. 2/2009 k ochraně osobních údajů dětí
(Obecné pokyny a zvláštní případ škol)**

Přijaté dne 11. února 2009

Tato pracovní skupina byla zřízena podle článku 29 směrnice 95/46/ES. Je nezávislým evropským poradním orgánem pro ochranu údajů a soukromí. Její úkoly jsou popsány v článku 30 směrnice 95/46/ES a článku 15 směrnice 2002/58/ES.

Sekretariát poskytuje Evropská komise, Generální ředitelství pro spravedlnost, svobodu a bezpečnost, ředitelství C (Občanská spravedlnost, práva a občanství), B-1049 Brusel, Belgie, kancelář č. LX-46 01/06.

Adresa internetových stránek: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/index_en.htm

Ochrana osobních údajů dětí

(Obecné pokyny a zvláštní případ škol)

I. Úvod

1. Rámec

Toto stanovisko se týká ochrany údajů o dětech. Je zaměřeno v první řadě na osoby nakládající s osobními údaji dětí. V rámci škol to bude zahrnovat zejména učitele a školské orgány. Je zaměřeno rovněž na vnitrostátní orgány dohledu na ochranu údajů, které odpovídají za sledování zpracovávání těchto údajů.

Tento dokument je nutno posuzovat v kontextu obecné iniciativy Evropské komise popsané v jejím sdělení „Směrem ke strategii EU o právech dítěte“. Tento dokument přispívá k tomuto obecnému cíli a zároveň usiluje o posílení základního práva dětí na ochranu osobních údajů.

Toto téma není zcela nové pro pracovní skupinu zřízenou podle článku 29, jelikož ta již přijala řadu stanovisek souvisejících s touto záležitostí. Její stanoviska ke kodexu chování FEDMA (Federace evropského přímého marketingu) (stanovisko č. 3/2003), ke geolokalizaci (stanovisko č. 5/2005) a k vizům a biometrickým údajům (stanovisko č. 3/2007) zahrnují určité zásady či doporučení týkající se ochrany osobních údajů dětí.

Cílem tohoto dokumentu je konsolidovat tuto záležitost strukturovaným způsobem, stanovit platné základní zásady (část II) a doložit je odkazem na školní údaje (část III).

Oblast školních údajů byla zvolena proto, že škola je jednou z nejdůležitějších oblastí života dětí a zahrnuje významnou část jejich každodenních činností.

Význam této oblasti je zapříčiněn rovněž citlivou povahou velké části údajů zpracovávaných ve vzdělávacích institucích.

2. Účel a oblast působnosti

Účelem tohoto dokumentu je analyzovat obecné zásady, které jsou důležité pro ochranu údajů týkajících se dětí, a objasnit jejich význam ve zvláštní kritické oblasti, a to oblasti školních údajů.

Tento dokument má zároveň určit záležitosti, jež jsou důležité pro ochranu údajů týkajících se dětí obecně, a poskytnout vodítko pro osoby, které v této oblasti pracují.

Podle kritérií obsažených v nejdůležitějších mezinárodních nástrojích je dítětem každá lidská bytost mladší 18 let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilostí dosaženo dříve¹.

Dítě je lidskou bytostí v plném smyslu slova. Z tohoto důvodu musí dítě požívat veškerá osobní práva, včetně práva na ochranu svých osobních údajů. Dítě se však nachází ve zvláštní situaci, na niž je nutno pohlížet ze dvou hledisek: statického a dynamického.

Ze statického hlediska je dítě osobou, která dosud nedosáhla fyzické a psychické zralosti. Z dynamického hlediska se dítě fyzicky a duševně rozvíjí, aby se stalo dospělým. Práva dítěte a výkon těchto práv (včetně práva na ochranu osobních údajů) je nutno vyjádřit způsobem, který uznává obě tato hlediska.

Toto stanovisko vychází z přesvědčení, že rozhodujícími nástroji při ochraně údajů týkajících se dětí jsou vzdělávání a odpovědnost. Zabývá se hlavními zásadami, které jsou pro tuto záležitost důležité. Většina z nich souvisí s právy dítěte, budou však zkoumány v souvislosti s ochranou údajů.

Všechny tyto zásady jsou obsaženy v platných základních mezinárodních nástrojích. Některé z těchto nástrojů souvisí s obecnými lidskými právy, obsahují však rovněž zvláštní pravidla pro děti. Nejdůležitějšími nástroji jsou:

- Všeobecná deklarace lidských práv, 10.12.1948, článek 25, čl. 26 odst. 3
- Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, 4.11.1950, článek 8
- Listina základních práv EU, 7.12.2000, článek 24².

Ostatní nástroje, které přímo souvisí s právy dítěte:

- Ženevská deklarace práv dítěte, 1923
- Úmluva OSN o právech dítěte, 20.11.1989
- Evropská úmluva o výkonu práv dětí, Rada Evropy, č. 160, 25.1.1996³
- usnesení Evropského parlamentu „Směrem ke strategii EU o právech dítěte“, 16.1.2008.

Samozřejmě je nutno vzít vždy v úvahu obecné hledisko ochrany osobních údajů, jak je zakotveno ve směrnici o ochraně údajů (směrnice 95/46/ES, 24.10.1995 a směrnice 2002/58/ES, 12.7.2002) a částečně v jiných nástrojích⁴.

¹ – Konkrétně článek 1 Úmluvy OSN o právech dítěte, 20.11.1989

² – A rovněž:

- Helsinská deklarace, červen 1964, Pr. I-11
- Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, 16.12.1966, čl. 10 odst. 3
- Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, 16.12.1966, články 16, 24
- opční protokol ze dne 16.12.1966.

³ – A rovněž:

- Deklarace OSN o právech dítěte, 20.11.1959
- doporučení parlamentního shromáždění Rady Evropy o různých aspektech ochrany dětí (č. 1071, 1074, 1121, 1286, 1551).
- doporučení Výboru ministrů Rady Evropy o účasti dětí na rodinném životě R (98) 8 a o ochraně zdravotních údajů, R (97) 5
- Úmluva o styku s dětmi, Rada Evropy, č. 192, 15.5.2003.

II. Základní zásady

A – Obecně

1. Zájem dítěte

Hlavní právní zásadou je zásada zájmu dítěte⁵.

Tato zásada je odůvodněna tím, že osoba, která dosud nedosáhla fyzické a psychické zralosti, potřebuje větší ochranu než ostatní. Jejím cílem je zlepšit podmínky pro dítě a posílit právo dítěte na rozvoj osobnosti. Tuto zásadu musí respektovat všechny subjekty, veřejné nebo soukromé, které vydávají rozhodnutí týkající se dětí. Vztahuje se rovněž na rodiče a jiné právní zástupce dětí, buď v případě střetu jejich zájmů, nebo při zastupování dítěte. Zástupci dítěte by měli dodržovat tuto zásadu, existuje-li však střet mezi zájmy dětí a jejich právních zástupců, musí rozhodnout soudy nebo popřípadě orgány pro ochranu údajů.

2. Ochrana a péče nezbytná pro blaho dětí

Zásada zájmu dítěte vyžaduje náležité posouzení postavení dítěte. To zahrnuje uznání dvou věcí. Za první, dítě je kvůli své nezralosti zranitelné a to je nutno vynahradit přiměřenou ochranou a péčí. Za druhé, právo dítěte na rozvoj je možno náležitě uplatňovat pouze s pomocí nebo ochranou jiných subjektů a/nebo osob⁶.

Tato ochrana připadá rodině, společnosti a státu.

Je nutno připustit, že k dosažení náležité úrovně péče o děti je někdy nezbytné, aby jejich osobní údaje byly zpracovávány rozsáhle a několika stranami. Tak tomu bude zejména v oblasti sociální péče: vzdělávání, sociální zabezpečení, zdraví atd. To však není neslučitelné s přiměřenou a posílenou ochranou údajů v těchto sociálních odvětvích, avšak v případě sdílení údajů o dětech je nutno vynakládat náležitou péči. Toto sdílení může zastřít zásadu konečného účelu (omezení účelu) a vést k nebezpečí vytváření profilů bez zohlednění zásady proporcionality.

3. Právo na soukromí

Jako lidská bytost má dítě právo na soukromí.

⁴ – Pokyny OECD, 23.9.1980

– Úmluva Rady Evropy č. 108, 28.1.1981 a dodatečný protokol ze dne 8.11.2001

– Pokyny OSN, 14.12.1990.

⁵ Zakotveno v Úmluvě OSN o právech dítěte (článek 3) a poté znovu potvrzeno Úmluvou Rady Evropy č. 192 (článek 6) a Listinou základních práv EU (čl. 24 odst. 2).

⁶ Právo na ochranu je natolik zásadní, že je uvedeno ve Všeobecné deklaraci lidských práv (článek 25) a bylo potvrzeno Mezinárodním paktem o občanských a politických právech (článek 24), Mezinárodním paktem o hospodářských, sociálních a kulturních právech (čl. 10 odst. 3) a nedávno Listinou základních práv EU (článek 24).

Článek 16 Úmluvy OSN o právech dítěte stanoví, že žádné dítě nesmí být vystaveno svévolnému zasahování do jeho soukromého života, rodiny, domova nebo korespondence, ani nezákonným útokům na jeho čest a pověst⁷.

Toto právo musí respektovat všichni, i právní zástupci dítěte.

4. Zastoupení

Děti k výkonu většiny svých práv potřebují právní zastoupení. To však neznamená, že status právního zástupce má absolutní nebo bezpodmínečnou přednost před statusem dítěte, jelikož zájem dítěte může dětem někdy svěřovat práva týkající se ochrany údajů, která mohou převažovat nad přáním rodičů nebo jiných právních zástupců. Nutnost právního zastoupení rovněž neznamená, že by děti neměly být od určitého věku konzultovány v záležitostech, jež se jich týkají.

Pokud zpracovávání údajů týkajících se dítěte začalo se souhlasem jeho právního zástupce, může dotyčné dítě po dosažení plnoletosti tento souhlas odvolat. Pokud si však přeje, aby zpracovávání pokračovalo i nadále, zdá se, že subjekt údajů musí udělit výslovný souhlas, je-li nezbytný.

Pokud například právní zástupce udělil výslovný souhlas se zařazením svého dítěte (subjektu údajů) do klinické zkoušky, pak po dosažení právní způsobilosti musí správce zajistit, aby měl nadále platný základ pro zpracovávání osobních údajů subjektu údajů. Musí zejména zvážit získání výslovného souhlasu samotného subjektu údajů s dalším pokračováním zkoušky, jelikož jsou zpracovávány citlivé údaje.

S ohledem na tuto záležitost je nutno mít na paměti, že práva na ochranu údajů náleží dítěti, nikoli jeho právním zástupcům, kteří je pouze vykonávají.

5. Protichůdné zájmy: soukromí a zájem dítěte

Zásada zájmu dítěte může mít dvojí úlohu. Tato zásada zjevně vyžaduje, aby bylo co nejlépe chráněno soukromí dětí, a to pokud možno realizací práv nezletilé osoby na ochranu údajů. Mohou však nastat případy, kdy se zájem dítěte a jeho právo na soukromí jeví jako protichůdné. V těchto případech musí právo na ochranu údajů případně ustoupit zásadě zájmu dítěte.

Tak tomu je zejména v případě zdravotních údajů, kdy orgán péče o mládež může například požadovat příslušné informace v případech zanedbávání nebo zneužívání dítěte. Stejně tak může učitel poskytnout osobní údaje dítěte sociálnímu pracovníkovi v zájmu ochrany dítěte, a to z fyzického nebo psychického hlediska.

V krajních případech se zásada zájmu dítěte může dostat do konfliktu rovněž s požadavkem na souhlas právních zástupců. I zde je nutno upřednostnit zájem dítěte, je-li například ohrožena duševní nebo fyzická nedotknutelnost dítěte.

⁷ Toto právo je potvrzením obecného práva na soukromí zakotveného v článku 12 Všeobecné deklarace práv, článku 17 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv.

6. Přizpůsobení stupni vyspělosti dítěte

Jelikož dítě je osobou, která se dosud rozvíjí, musí se výkon jeho práv (včetně práv souvisejících s ochranou údajů) přizpůsobit úrovni jeho fyzického a duševního rozvoje. Děti se nejenže nacházejí v procesu rozvoje, nýbrž mají na tento rozvoj právo⁸. Způsob, jak je tento proces řízen v právním systému, se v jednotlivých státech liší, avšak v každé společnosti je nutno s dětmi zacházet podle úrovně jejich vyspělosti⁹.

Co se týká souhlasu, řešení se může vyvíjet od pouhé konzultace s dítětem k současnému souhlasu dítěte i právního zástupce, a nakonec k výhradnímu souhlasu dítěte, je-li již dostatečně vyspělé.

7. Právo na účast

Děti jsou postupně schopny přispívat k rozhodnutím, která se jich týkají. Jak rostou, měly by se pravidelněji podílet na uplatňování svých práv, včetně práv souvisejících s ochranou údajů¹⁰.

První úrovní tohoto práva je právo dítěte, aby bylo konzultováno.

Tato povinnost konzultace spočívá v zohlednění vlastních názorů dítěte (nikoliv nutně podvolení se jeho názorům)¹¹.

Jakmile však děti dosáhnou přiměřené způsobilosti, jejich účast se může zvyšovat a posléze vést až ke společnému nebo nezávislému rozhodování.

Právo na účast se může týkat různých záležitostí, například geolokalizace, využívání snímků dětí apod.

B – Z hlediska ochrany údajů

1. Oblast působnosti stávajícího právního rámce pro ochranu údajů

Příslušné směrnice o ochraně údajů, tj. 95/46/ES a 2002/58/ES, nezmiňují výslovně práva nezletilých osob na soukromí. Tyto právní nástroje se vztahují na všechny fyzické osoby, neexistují však žádná zvláštní ustanovení týkající se záležitostí důležitých pro děti. To však neznamená, že děti nemají právo na soukromí a že nespádají do oblasti působnosti uvedených směrnic. Podle znění samotných směrnic se tyto vztahují na každou „fyzickou osobu“, zahrnují proto i děti.

⁸ Úmluva OSN o právech dítěte – články 7, 27, 29.

⁹ Některé právní systémy tuto obecnou zásadu zavádějí tak, že rozlišují období před 12. rokem věku, období mezi 12 a 16 lety a od 16 do 18 let.

¹⁰ Úmluva OSN o právech dítěte (článek 12), Listina základních práv EU (čl. 24 odst. 1), Úmluva o styku s dětmi (článek 6).

¹¹ Takovéto *kritérium* je jednoznačně uvedeno v doporučení Výboru ministrů Rady Evropy o ochraně zdravotních údajů - doporučení č. R (97) 5 ze dne 13. února 1997, body 5.5 a 6.3.

Vzhledem k omezené osobní a věcné oblasti působnosti směrnice zůstává řada otázek, co se týká ochrany soukromí dětí na základě této směrnice. Důvodem je to, že většina ustanovení nepřihlíží přímo ke zvláštnostem života dětí. Objevují se problémy v souvislosti se stupněm individuální vyspělosti dítěte a rovněž požadavkem na zastoupení při právních úkonech.

Potřeby ochrany údajů týkajících se dětí musí vzít v úvahu dva důležité aspekty. Těmi je za prvé různá úroveň vyspělosti, která určuje, kdy mohou děti začít samy nakládat se svými údaji, a za druhé rozsah, nakolik mají zástupci právo zastupovat nezletilé osoby v případech, kdy by sdělení osobních údajů poškodilo zájem dítěte. Další text se bude zabývat otázkou, jak je možno co nejlépe uplatňovat stávající pravidla směrnice, aby byla zajištěna přiměřená a účinná ochrana soukromí dětí.

2. Zásady směrnice 95/46/ES

a) Kvalita údajů

Obecné zásady týkající se kvality údajů stanovené ve směrnici 95/46/ES musí být samozřejmě přiměřeně přizpůsobeny, pokud se vztahují na děti.

To znamená:

a.1) Korektnost

Povinnost zpracovávat osobní údaje v souladu se zásadou korektnosti (čl. 6 odst. 1 písm. a)) je nutno vykládat striktně, pokud se týká dítěte. Jelikož dítě není dosud zcela vyspělé, správci si musí být tohoto vědomi a jednat při zpracování jejich údajů v dobré víře.

a.2) Přiměřenost a podstatnost údajů

Zásada stanovená v čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice 95/46/ES umožňuje shromažďovat a zpracovávat pouze přiměřené a podstatné údaje nepřesahující míru s ohledem na daný účel.

Při uplatňování zásad uvedených v čl. 6 odst. 1 písm. c) musí správci věnovat zvláštní pozornost situaci dítěte a musí vždy respektovat zájem dítěte.

Podle čl. 6 odst. 1 písm. d) směrnice 95/46/ES „*musejí být údaje přesné, a je-li to nezbytné, i aktualizované; musí být přijata veškerá rozumná opatření, aby nepřesné nebo neúplné údaje s ohledem na účely, pro které byly shromažďovány nebo dále zpracovávány, byly vymazány nebo opraveny*“.

Vzhledem k neustálému rozvoji dětí musí správci údajů věnovat zvláštní pozornost povinnosti aktualizovat údaje.

a.3) Uchovávání údajů

V tomto ohledu je nutno mít na paměti „*droit à l'oubli*“, jež se vztahuje na všechny subjekty údajů, včetně zejména dětí. Je nutno odpovídajícím způsobem uplatňovat čl. 6 odst. 1 písm. e) směrnice.

Jelikož se děti rozvíjejí, údaje, které se jich týkají, se mění a mohou rychle zastarávat a nemusí být podstatné pro původní účel, pro nějž byly shromažďovány. Poté, co k tomu dojde, by údaje neměly být nadále uchovávány.

b) Oprávněnost

Směrnice 95/46/ES stanoví základní zásady ochrany údajů, jež musí členské státy dodržovat a uplatňovat. Co se týká práva dětí na soukromí, velký význam mají články 7 a 8, jelikož uvádějí kritéria pro oprávněné zpracování údajů.

Zpracování údajů je povoleno především tehdy, pokud dotyčná osoba nezpochybnitelně udělila souhlas. Význam slova „souhlas“ je objasněn v čl. 2 písm. h) směrnice.

Jinými slovy, souhlas musí být vědomý a svobodný. Souhlas však není povinný ve všech případech. Zpracování může být ve skutečnosti oprávněné rovněž v případě, jsou-li splněny ostatní právní požadavky podle čl. 7 písm. b)–f), zpracování může být například povoleno, je-li podepsána smlouva.

V případech, kdy právní zástupci poruší soukromí svých dětí prodejem či zveřejněním jejich údajů, vyvstává otázka, jak lze chránit právo na soukromí, pokud si děti samy nejsou vědomy porušení. Děti potřebují zákonného opatrovníka, avšak v případě, jako je tento, nemohou vykonávat svá práva. Pokud jsou děti dostatečně vyspělé, aby zjistily porušení svého práva na soukromí, měly by mít právo být vyslechnuty příslušnými orgány, včetně orgánů pro ochranu údajů.

Co se týká ostatních podmínek v článku 7 směrnice, které zajišťují oprávněné zpracování údajů, je nutno dodržovat rovněž zásadu zájmu dítěte a zásadu zastoupení. V určitém věku jsou děti podle zákona způsobilé přebírat smluvní závazky, například v oblasti zaměstnání. Tyto smlouvy však mohou být (pokud to vyžaduje zákon) platné pouze se souhlasem právních zástupců. Před uzavřením smlouvy nebo během jejího plnění může chtít druhá strana shromažďovat údaje o dítěti jako o zaměstnanci.

Právní zástupci usnadňují zpracování údajů udělením svého souhlasu. Rodiče nebo opatrovníci by měli rozhodovat podle zájmu dítěte. Musí vzít v úvahu způsoby, jak může sdělení údajů ohrozit soukromí jejich dítěte a jeho životně důležité zájmy, například neposkytnutí zdravotních údajů. Existují další oblasti, v nichž mohou děti rozhodovat nezávisle na svých právních zástupcích.

S ohledem na podmínku obsaženou v čl. 7 písm. e) je nutno podotknout, že zásadu zájmu dítěte lze rovněž považovat za veřejný zájem. Tak tomu může být v případě, kdy orgán péče o mládež potřebuje osobní údaje dítěte v zájmu péče o ně. Na tyto případy proto lze přímo uplatňovat ustanovení směrnice.

Vzniká však otázka, zda děti, které v určitých případech mohou provádět právní úkony bez souhlasu svých právních zástupců (mají-li částečná práva), mohou udělit rovněž platný souhlas se zpracováním svých údajů.

Podle platných místních předpisů k tomu může dojít v případě uzavření manželství, zaměstnání, církevních záležitostí atd. V ostatních případech může být souhlas dítěte platný pouze pod podmínkou, že právní zástupce nevznesе vůči tomuto námitky. Je rovněž zřejmé, že je nutno vzít v úvahu úroveň fyzické a psychické vyspělosti dětí a že od určitého věku jsou děti schopny posuzovat záležitosti, které se jich týkají. To může být důležité v případech, kdy právní zástupce s dítětem nesouhlasí, dítě je však dostatečně vyspělé, aby rozhodlo ve svém zájmu, například s ohledem na záležitosti související se zdravím nebo sexuálním životem. Nesmí být opomíjeny případy, kdy zájem dítěte omezuje zásadu zastoupení, či má dokonce přednost před touto zásadou, a toto vyžaduje další uvážení.

Nejširší důvod oprávněnosti se týká oprávněných zájmů správce nebo třetí osoby (čl. 7 písm. f)) za podmínky, že nepřevyšují zájem nebo základní práva a svobody subjektu údajů. Při tomto zvažování je nutno věnovat zvláštní pozornost statusu dětí coby subjektu údajů a použít jako vodítko jejich zájem.

c) Bezpečnost údajů

Podle článku 17 směrnice 95/46/ES „členské státy stanoví, že správce musí přijmout vhodná technická a organizační opatření na ochranu osobních údajů proti náhodnému nebo nedovolenému zničení, náhodné ztrátě, úpravám, neoprávněnému sdělování nebo přístupu“, a je upřesněno, že:

„Tato opatření mají zajistit, s ohledem na stav techniky a na náklady jejich provedení, přiměřenou úroveň bezpečnosti odpovídající rizikům vyplývajícím ze zpracování údajů a z povahy údajů, které mají být chráněny.“

Zvláštní péči a pozornost vyžadují údaje týkající se dětí. Bezpečnostní opatření by měla být přizpůsobena podmínkám dětí. Je nutno zmínit, že si děti mohou být méně než dospělí vědomy rizik, která se jich mohou týkat.

d) Práva subjektů údajů

d.1) Právo být informován

Je třeba upozornit na skutečnost, že požadavek na udělení souhlasu podle směrnice jde ruku v ruce s povinností subjekty údajů přiměřeně informovat (články 10, 11, 14).

Pracovní skupina již měla možnost zabývat se požadavky na informování v řadě dokumentů; v úvahu je nutno vzít zejména stanovisko k harmonizovanějšímu poskytování informací (WP 100) a doporučení k některým minimálním požadavkům na on-line shromažďování osobních údajů v EU (WP 43), jelikož poskytují jednoznačné pokyny.

V souvislosti s informováním dětí nebo jejich právních zástupců je nutno klást zvláštní důraz na poskytování sdělení ve více rovinách, založených na používání jednoduchého, stručného a vzdělávacího jazyka, jenž je snadno srozumitelný. Kratší sdělení by mělo obsahovat základní informace, jež je nutno poskytnout při shromažďování osobních údajů buď přímo od subjektu údajů, nebo od třetí strany (články 10 a 11). To by mělo být doprovázeno podrobnějším sdělením, případně prostřednictvím hypertextového odkazu, v němž jsou poskytnuty všechny příslušné podrobnosti.

Informace musí být (vždy) poskytnuty právním zástupcům a po dosažení přiměřené způsobilosti rovněž dítěti.

Na vyvěšování informací on-line se vztahují zvláštní požadavky.

Jak pracovní skupina uvedla ve svém doporučení k on-line zpracování údajů, zásadní je, aby sdělení byla vyvěšena na správném místě a ve správný čas – tj. měla by být zobrazena přímo na obrazovce před shromážděním informací. To je jednak požadavkem podle směrnice a současně to je obzvlášť důležité jako nástroj ke zvýšení informovanosti dětí o možných rizicích a nebezpečích vyplývajících z on-line činností. Je možno uvést, že v on-line prostředí je to na rozdíl od skutečného světa jediná možnost, jak děti informovat o těchto nebezpečích.

d.2) Právo na přístup

Právo na přístup obvykle uplatňuje právní zástupce dítěte, avšak vždy v zájmu dítěte. Podle stupně vyspělosti dítěte je může uplatňovat namísto něho či společně s ním. V některých případech může být dítě oprávněno vykonávat svá práva samo.

Co se týká osobních práv (například v oblasti zdraví), děti mohou dokonce své lékaře požádat, aby právním zástupcům nesdělili jejich zdravotní údaje.

Tak tomu může být v případě, pokud mladistvý poskytl lékaři nebo lince pomoci údaje o svém sexuálním životě a výslovně vyloučil možnost sdělení těchto informací právním zástupcům.

Může rovněž nastat situace, kdy dítě nedůvěřuje svým právním zástupcům a obrátí se na orgán péče o mládež například v případě, že užívá drogy nebo pomýšlí na sebevraždu.

Vzniká otázka, zda mohou mít právní zástupci přístup k takovýmto informacím a zda proti tomu může dítě vznést námitky. V zájmu posouzení, zda právo dítěte na soukromí převažuje nad právem právních zástupců na přístup, je nutno pečlivě uvážit zájmy všech zúčastněných stran. Při tomto zvažování má zvláštní význam zájem dítěte.

V případě přístupu ke zdravotním údajům může být pro posouzení možnosti přístupu ze strany právních zástupců důležité hodnocení lékaře.

Užitečné příklady poskytuje rovněž praxe v jednotlivých členských státech: například ve Spojeném království jsou mladiství starší 12 let oprávněni uplatňovat své právo na přístup sami.

V řadě zemí je právo právních zástupců na přístup k údajům o jejich nezletilých dcerách omezeno na případy potratu.

Kritériem pro podmínky přístupu nebude pouze věk dítěte, nýbrž rovněž to, zda byly dotyčné údaje poskytnuty rodiči nebo dítětem, což je rovněž známkou jeho stupně vyspělosti a nezávislosti.

d.3) Právo na opravu, výmaz nebo blokování údajů

Právo na přístup má význam a smysl samo o sobě.

Může však být rovněž způsobem, jenž umožňuje uplatnit právo na opravu, výmaz nebo blokování údajů s ohledem na informace, které nejsou správné a/nebo aktuální.

Co se týká výkonu těchto práv, je možno uvážit podobná hlediska, jak bylo popsáno výše s ohledem na právo na přístup.

d.4) Právo na námitku

V čl. 14 písm. a) se uvádí, že subjekt údajů má právo vznést námitku alespoň v případech uvedených v čl. 7 písm. e) a f) z vážných a legitimních důvodů. Tyto důvody mohou být obzvláště vážné, jestliže se týkají dětí. Je třeba rovněž připomenout, že subjekty údajů jsou každopádně oprávněny vznést námitku proti zpracování svých údajů pro účely přímého marketingu (čl. 14 písm. b)).

e) Oznámení

Závěrem je nutno odkázat na povinnost oznámit zpracovávání údajů, pokud to stanoví zákon.

III. Ve škole

V této části stanovisko doloží, jak lze výše připomenuté základní zásady specifikovat s ohledem na školní prostředí. Život dítěte se rozvíjí ve škole stejně jako v rodině, je proto samozřejmé, že v souvislosti se školním životem dětí vzniká řada otázek týkajících se ochrany údajů. Tyto otázky mají rozmanitou povahu a stejně tak vyvolávají různé problémy.

1. Spisy žáků a studentů

a) Informace

Otázky ochrany údajů týkajících se dětí (a někdy rovněž jejich rodin) mohou vzniknout v souvislosti se spisy žáků a studentů již při jejich zápisu na školu. Existují země, v nichž právní předpisy školským orgánům umožňují, aby požadovaly vyplnění

formulářů obsahujících osobní údaje za účelem vytvoření spisů žáků a studentů v počítačové podobě či jinak.

Na formulářích, jako jsou tyto, by subjekty údajů měly být informovány, že jejich osobní údaje budou shromažďovány a zpracovávány a za jakým účelem, kdo jsou správci údajů a jak lze uplatňovat práva na přístup a na opravu. Popřípadě musí být rovněž informovány, komu mohou být tyto údaje sděleny.

b) Omezení účelu a přiměřenost

Osobní údaje musí být do spisů žáků a studentů zahrnuty pouze v případě, je-li to nezbytné k legitimním účelům sledovaným školami, a nesmějí být použity způsobem neslučitelným s těmito účely (čl. 6 odst. 1 písm. b) směrnice).

Požadované údaje nesmí přesahovat míru s ohledem na účely, pro něž jsou shromažďovány: například údaje o vysokoškolských titulech rodičů, jejich povolání nebo pracovní situaci nejsou vždy nezbytné. Správci údajů musí vždy uvážit, zda je skutečně potřebují.

c) Zákaz diskriminace

Některé údaje obsažené v těchto formulářích mohou zapříčinit diskriminaci, například údaje týkající se rasy, imigračního statusu nebo určitého zdravotního postižení.

Tyto informace jsou obvykle shromažďovány s cílem zajistit, aby škola byla informována o žácích s kulturními (například jazykovými) nebo ekonomickými problémy a věnovala jim potřebnou pozornost.

Při zpracovávání těchto údajů musí být kritérii zásady zájmu dítěte a důsledného omezení účelu.

Zvlášť přísné hledisko je nutno uplatňovat s ohledem na evidenci náboženského vyznání žáků; to je přijatelné pouze v případě, je-li to odůvodněno povahou (církvní škola) a administrativními účely, a pouze v naprosto nezbytném rozsahu. Nelze vyvozovat zbytečné závěry ohledně náboženského vyznání žáků, jsou-li údaje potřebné pouze pro administrativní účely (např. v případě výuky náboženství k uvedení upřednostňované stravy).

Zdrojem diskriminace mohou být rovněž informace o majetku a příjmech rodiny dítěte, mohou být však zpracovávány v zájmu dítěte, například pokud zástupci žádají o granty či o snížení školného.

Veškeré údaje, které mohou vést k diskriminaci, musí být chráněny vhodnými bezpečnostními opatřeními, jako je zpracovávání ve zvláštních souborech, kvalifikovanými a určenými osobami podléhajícími povinnosti zachování profesního tajemství, a jinými vhodnými opatřeními.

Souhlas se zpracováním veškerých údajů, které mohou zapříčinit diskriminaci, musí být jednoznačný a nezpochybnitelný.

d) Zásada konečného účelu**d.1) Sdělování údajů**

Existují případy, kdy školské orgány poskytují jména a adresy svých žáků třetím osobám, velmi často pro účely marketingu.

K tomu dochází například tehdy, jsou-li údaje posílány bankám nebo pojišťovnám, které chtějí přilákat žáky jako své klienty, nebo jsou-li údaje o žácích sdělovány místním voleným zástupcům. To představuje porušení zásady konečného účelu, jelikož údaje určené pro potřeby školy jsou používány k neslučitelným účelům.

Podle čl. 6 odst. 1 písm. b) směrnice 95/46/ES nesmí být údaje týkající se dětí použity pro účely, jež jsou neslučitelné s účelem, jenž odůvodňuje jejich shromažďování.

Spornou záležitostí v tomto případě není to, že děti jsou adresáty marketingu; jedná se o problém ochrany spotřebitele. Problémem je předchozí sběr osobních údajů za účelem následného rozeslání marketingových sdělení subjektům údajů. Takovéto zpracování by mělo vždy podléhat předchozímu souhlasu zástupců (a dětí podle jejich vyspělosti).

Je-li marketing považován za legitimní a slučitelný, musí být takovéto zpracování provedeno vždy co nejméně rušivým způsobem.

Kromě výše uvedených podmínek by v případě, jsou-li údaje o rodičích a/nebo žácích požadovány třetí osobou pro účely marketingu, mělo jejich předání vždy podléhat předchozímu informování a souhlasu právních zástupců (a dětí podle jejich vyspělosti).

d.2) Přístup k údajům

Údaje obsažené ve spisu žáka nebo studenta musí podléhat přísné povinnosti zachování důvěrnosti v souladu s obecnou zásadou obsaženou v článku 16 směrnice 95/46/ES.

Zpracování údajů zvláštní povahy musí podléhat zvláštním bezpečnostním požadavkům.

Níže jsou uvedeny příklady takového druhu údajů:

- kárné řízení
- záznamy o případech násilí
- lékařské ošetření ve škole
- orientace školy
- zvláštní vzdělávání osob se zdravotním postižením
- sociální podpora pro sociálně slabé žáky.

Přístup k údajům musí mít právní zástupci žáků (a samotní žáci, pokud jsou již dostatečně vyspělí). Takovýto přístup musí být přísně regulovaný a omezený na školské orgány, školní inspektory, zdravotnické pracovníky, sociální pracovníky a donucovací orgány.

d.3) Školní výsledky

Jednotlivé země mají různé tradice, co se týká zveřejňování školních výsledků.

Existují země s dlouhou tradicí zveřejňování těchto výsledků.

Účelem tohoto systému je umožnit porovnání výsledků a usnadnit možné stížnosti nebo odvolání. Školy v těchto zemích musí důsledně dodržovat pravidla stanovená vnitrostátními právními předpisy a zveřejňovat pouze minimální osobní údaje, které jsou za tímto účelem nezbytné.

V zemích, v nichž školní výsledky podléhají pravidlu důvěrnosti údajů, mohou být školní výsledky sděleny právním zástupcům a žákům uplatňujícím právo na přístup.

Jejich zveřejňování podléhá souhlasu těchto zástupců (a rovněž žáků podle jejich způsobilosti).

Zvláštní problém se týká zveřejňování školních výsledků na internetu, což je pohodlný způsob jejich sdělení zúčastněným osobám. Rizika spojená s tímto způsobem sdělování vyžadují, aby byl přístup k údajům možný pouze se zvláštním zabezpečením. Toho může být dosaženo používáním bezpečných internetových stránek nebo osobních hesel přidělených právním zástupcům nebo jejich dětem, jsou-li již dostatečně vyspělé.

Formy práva na přístup se budou lišit v závislosti na vyspělosti dítěte. Je pravděpodobné, že na základních školách bude přístup uplatňován většinou právními zástupci, zatímco na středních školách mohou mít přístup k údajům rovněž studenti.

d.4) Uchovávání a výmaz

Obecná zásada, podle níž by údaje neměly být uchovávány delší dobu, než je nezbytně nutné za účelem, pro nějž byly shromážděny, je použitelná rovněž v této souvislosti. Je proto nutno pečlivě uvážit, které údaje ze školních spisů by měly být uchovávány kvůli vzdělávacím nebo profesním důvodům a které by měly být vymazány, například údaje o kárných řízeních a postizích.

2. Školní život

Otázky ochrany údajů se objevují v některých oblastech každodenního školního života.

Existují prostředky kontroly osazenstva školy, zejména žáků, jež mohou být obzvláště rušivé.

Tak tomu je zejména v případě shromažďování biometrických údajů, údajů z uzavřeného televizního okruhu a radiofrekvenčních identifikačních zařízení.

Přijetí těchto kontrolních prostředků by měla vždy předcházet důkladná diskuse mezi učiteli a rodiči (nebo jinými zástupci žáků) s přihlédnutím k udávaným účelům a přiměřenosti navrhovaných prostředků.

a) Biometrické údaje – přístup do školy a jídelny

V průběhu let došlo k větší kontrole přístupu do škol. Tato kontrola přístupu může zahrnovat sběr biometrických údajů při vstupu, jako jsou otisky prstů, duhovka nebo tvar ruky. V určitých případech nemusí být tyto prostředky přiměřené danému cíli a mohou mít příliš rušivý účinek.

Na používání biometrických údajů by se měla každopádně vztahovat zásada proporcionality.

Důrazně se doporučuje, aby právní zástupci měli k dispozici jednoduché prostředky pro vznesení námitky vůči používání biometrických údajů jejich dětí. Pokud uplatní své právo na námitku, jejich dětem by měla být vydána karta či jiné prostředky přístupu do školních prostor.

b) Uzavřený televizní okruh (CCTV)

Objevuje se rostoucí tendence používat ve školách z bezpečnostních důvodů CCTV. Neexistuje žádné doporučené řešení platné pro všechny aspekty školního života a pro všechny části škol.

Ze schopnosti CCTV narušit osobní svobodu vyplývá, že instalace tohoto systému ve školách vyžaduje zvláštní pozornost. To znamená, že by tento systém měl být nainstalován pouze v případě potřeby, nejsou-li k dosažení stejného účelu dostupné jiné, méně rušivé prostředky.

Existují místa, kde má bezpečnost prvořadý význam, takže CCTV lze snáze odůvodnit, například u vchodů a východů ze škol a rovněž na jiných místech, na nichž se pohybují lidé – nejen osazenstvo školy, nýbrž rovněž osoby, které prostory školy navštěvují z různých důvodů.

Volba umístění kamer CCTV by měla být vždy podstatná, přiměřená a nepřesahující míru s ohledem na účely zpracování. V některých zemích se například považuje s ohledem na zásady ochrany údajů za přiměřené používání kamer CCTV mimo dobu vyučování.

Na druhou stranu je ve většině ostatních částí školy právo žáků (a rovněž učitelů a ostatních školských pracovníků) na soukromí a základní svoboda vyučování porovnávána s potřebou trvalého dohledu CCTV.

Tak je tomu zejména ve třídách, kde může kamerový dohled narušovat nejen svobodu učení a projevu studentů, nýbrž rovněž svobodu vyučování. Totéž platí pro oblasti pro trávení volného času, tělocvičny a šatny, kde může dohled narušovat právo na soukromí.

Tyto připomínky jsou založeny rovněž na právu na rozvoj osobnosti, jež mají všechny děti. Rozvíjení jejich představy o vlastní svobodě může být ohroženo, pokud od raného věku předpokládají, že je běžné být sledován systémem CCTV. To platí o to více, jsou-li k vzdálenému sledování dětí během doby vyučování používány webové kamery nebo podobné zařízení.

Je-li systém CCTV odůvodněný, musí být děti, ostatní osazenstvo školy a právní zástupci informováni o existenci dohledu, o správci a o účelu dohledu. Informace určené dětem by měly být úměrné jejich úrovni chápání.

Mimoto je třeba vzít v potaz, že je nutno přihlídnout nejen k zájmům žáků, nýbrž rovněž učitelů a ostatních školských pracovníků. V některých zemích již existují právní předpisy vztahující se na přijetí systému CCTV ke kontrole pracovníků¹.

Opodstatněnost a význam systému CCTV musí školské orgány pravidelně přezkoumávat, aby rozhodly, zda má být zachován, či nikoli. Právní zástupci dětí by měli být odpovídajícím způsobem informováni.

c) Zdravotní stav

Údaje o zdravotním stavu žáků jsou citlivými údaji. Z tohoto důvodu musí jejich zpracování důsledně dodržovat zásady článku 8 směrnice. Takovéto údaje by měli zpracovávat pouze lékaři nebo osoby, které se přímo „starají“ o žáky, například učitelé a ostatní zaměstnanci školy, kteří jsou vázáni povinností zachování profesního tajemství.

Zpracovávání údajů tohoto druhu závisí na souhlasu právních zástupců dětí nebo na životně důležitých zájmech spojených se školou či vzděláváním.

d) Internetové stránky škol

Rostoucí počet škol vytváří internetové stránky určené studentům/žákům a jejich rodinám a tyto internetové stránky se stávají hlavním nástrojem vnější komunikace. Školy by si měly být vědomy toho, že šíření osobních údajů odůvodňuje přísnější dodržování základních zásad ochrany údajů, zejména omezení údajů na minimum a přiměřenosti; mimoto se doporučuje, aby k zabezpečení osobních údajů byly zavedeny mechanismy omezeného přístupu (např. přihlášení do systému pomocí uživatelského jména a hesla).

(1) Viz rovněž WP 89 (stanovisko č. 4/2004 ze dne 11. února 2004).

e) Fotografie dětí

Školy jsou často v pokušení zveřejnit (v tisku nebo na internetu) fotografie svých žáků. Zveřejňování fotografií žáků školou na internetu je nutno věnovat zvláštní pozornost. Je vždy třeba posoudit druh fotografií, význam jejich vyvěšení a zamýšlený účel. Děti a jejich právní zástupci by měli být o zveřejnění informováni.

Pokud škola zamýšlí vyvěsit individuální fotografie dětí, jejichž totožnost lze snadno zjistit, je třeba si vyžádat předchozí souhlas rodičů či jiných právních zástupců (nebo dítěte, je-li již vyspělé).

V případě společných fotografií, zejména ze školních akcí, a vždy v souladu s vnitrostátními právními předpisy si školy nemusí vyžádat předchozí souhlas rodičů, pokud fotografie neumožňují určit snadno totožnost žáků. Nicméně i v těchto případech musí školy děti, rodiče a právní zástupce informovat o pořízení fotografií a o způsobu jejich použití.

To jim umožní vyslovit nesouhlas s objevením se na fotografii.

f) Žákovské karty

Za účelem kontroly přístupu a sledování nákupů: Mnoho škol využívá žákovské karty nejen ke kontrole přístupu do školy, nýbrž rovněž ke sledování nákupů dětí. Je sporné, zda je tento druhý účel zcela slučitelný se soukromím dítěte, zejména od určitého věku.

Každopádně by tyto dvě funkce měly být odděleny, jelikož druhá z nich může vyvolávat otázky narušení soukromí.

Za účelem lokalizace žáků¹²: Dalším kontrolním prostředkem používaným na některých školách (s kartou či bez ní) je lokalizace žáků pomocí radiofrekvenčních identifikačních zařízení. V tomto případě musí být doložena opodstatněnost tohoto systému s ohledem na zvláštní rizika, zejména v případě, jsou-li dostupné jiné způsoby kontroly.

g) Videotelefony ve školách

Školy mohou hrát rozhodující úlohu při stanovení preventivních opatření s ohledem na používání MMS, zvukových a obrazových nahrávek, jestliže zahrnují osobní údaje třetích osob, aniž by o tom byly subjekty údajů informovány. Školy by měly své studenty upozornit, že neomezený oběh obrazových nahrávek, zvukových nahrávek a digitálních snímků může vést k vážnému porušení práva subjektů údajů na soukromí a ochranu osobních údajů.

¹² Viz WP 115 (přijato dne 25. listopadu 2005) k zásadám týkajícím se lokalizace nezletilých osob.

3. Školní statistiky a jiné studie

Ve většině případů nejsou k získání statistických údajů osobní údaje potřebné (k tomu však může dojít ve výjimečných případech, jsou-li například vypracovávány statistické údaje o profesním začlenění).

Podle čl. 6 odst. 1 písm. e) směrnice nesmí statistické údaje umožňovat identifikaci subjektů údajů, ať už přímou, či nepřímou.

Často jsou prováděny studie, které používají různé osobní údaje žáků získané z více či méně podrobných dotazníků. Shromažďování těchto údajů by mělo být povoleno právními zástupci (zejména v případě citlivých údajů) a zástupci by měli být informováni o účelu a příjemcích studie.

Je-li možné vypracovat studie bez identifikace žáků, je nutno použít tento postup.

IV. Závěr

1. Právní předpisy

Toto stanovisko ukazuje, že ustanovení obsažená ve stávajícím právním rámci ve většině případů zajišťují účinnou ochranu údajů týkajících se dětí.

Předpokladem pro účinnou ochranu soukromí dětí však je, aby tato ustanovení byla uplatňována v souladu se zásadou zájmu dítěte. Při uplatňování je třeba vzít v úvahu zvláštní situaci nezletilých osob a jejich zástupců. Směrnice 95/46/ES a 2002/58/ES je nutno vykládat a používat odpovídajícím způsobem.

V případě protichůdných zájmů je možno hledat řešení tak, že směrnice jsou vykládány v souladu s obecnými zásadami Úmluvy OSN o právech dítěte, a to zásadou zájmu dítěte, a rovněž s odkazem na ostatní právní nástroje, které již byly zmíněny.

Členské státy se vybízejí, aby své právní předpisy přizpůsobily výše uvedenému výkladu přijetím nezbytných opatření. Rovněž jsou vítána doporučení či jiné vhodné nástroje na úrovni Společenství zabývající se touto záležitostí.

Jak bylo zmíněno výše, toto stanovisko obsahuje pouze obecné zásady soukromí a ochrany údajů, které jsou důležité pro údaje týkající se dětí a jejich uplatňování ve významné oblasti vzdělávání. Ostatní specifické oblasti by mohly odůvodňovat zvláštní studii provedenou touto pracovní skupinou v budoucnu.

2. Praxe

Toto stanovisko objasňuje obecné obavy a úvahy s ohledem na otázky ochrany údajů a soukromí v souvislosti s dětmi. Pracovní skupina zvolila oblast vzdělávání jako první krok k řešení této záležitosti vzhledem k významu vzdělávání ve společnosti. Jak lze vidět, přístup k ochraně soukromí dětí je založen na vzdělávání rodin, škol, orgánů pro ochranu údajů, skupin dětí a jiných osob ohledně významu ochrany údajů a soukromí a důsledků sdělování osobních údajů, není-li to nezbytné.

Pokud naše společnost usiluje o skutečnou kulturu ochrany údajů konkrétně a o ochranu soukromí obecně, je nutno začít u dětí, nejen coby skupiny, která potřebuje ochranu, nebo jakožto subjektů práv, jež je nutno chránit, nýbrž rovněž proto, že by si měly být vědomy svých povinností respektovat osobní údaje ostatních osob.

V zájmu dosažení tohoto cíle musí hrát hlavní úlohu škola.

Děti a žáci by měli být vychováváni tak, aby se stali nezávislými občany informační společnosti. Za tímto účelem je rozhodující, aby se od raného věku dovídali o významu soukromí a ochrany údajů. Tyto pojmy jim později umožní přijímat vědomá rozhodnutí, pokud jde o to, jaké údaje chtějí sdělit, komu a za jakých podmínek. Ochrana údajů by měla být systematicky začleněna do učebních plánů s přihlédnutím k věku žáků a povaze vyučovaných předmětů.

Nikdy by nemělo dojít k tomu, aby děti z bezpečnostních důvodů čelily nadměrnému dohledu, který by omezil jejich samostatnost. V tomto kontextu je nutno usilovat o rovnováhu mezi ochranou intimity a soukromí dětí a jejich bezpečností.

Zákonodárci, politici vůdci a vzdělávací organizace by ve svých příslušných oblastech působnosti měli přijmout účinná opatření k řešení těchto otázek.

Jak bylo uváděno v celém tomto dokumentu, při ochraně údajů týkajících se dětí jsou rozhodujícími nástroji vzdělávání a odpovědnost. K dosažení lepší ochrany osobních údajů nezletilých osob je zásadní, aby osoby, které se přímo podílejí na vzdělávání dětí, předem absolvovaly obsáhlý výcvik týkající se zásad ochrany údajů.

Orgány pro ochranu údajů mají čtverou úlohu: vzdělávat a informovat, zejména děti a orgány odpovědné za blaho mladých lidí; ovlivňovat tvůrce politiky tak, aby vydávali správná rozhodnutí, co se týká dětí a soukromí; informovat správce o jejich povinnostech a využívat své pravomoci vůči osobám, které nedodržují právní předpisy či kodexy chování nebo osvědčené postupy v této oblasti.

Účinnou strategií v této souvislosti může být vypracování dohod mezi orgány pro ochranu údajů, ministerstvy školství a ostatními odpovědnými subjekty, jež vymezují jednoznačné a praktické podmínky vzájemné spolupráce v této oblasti k posílení povědomí o tom, že ochrana údajů je základním právem.

Děti by měly být informovány zejména o tom, že ony samy musí být prvními ochránci svých osobních údajů. Na základě tohoto *kritéria* je nutno zavést postupnou účast dětí na ochraně jejich osobních údajů (od konzultací po rozhodování). To je oblast, kde lze prokázat účinnost posíleného postavení.

V Bruselu dne 11. února 2009

*Za pracovní skupinu
předseda
Alex TÜRK*

PRACOVNÍ SKUPINA PRO OCHRANU ÚDAJŮ ZŘÍZENÁ PODLE ČLÁNKU 29

0746/09/CS
WP 162

Druhé stanovisko 4/2009 k Mezinárodnímu standardu pro ochranu soukromí a osobních údajů přijatému Světovou antidopingovou agenturou (WADA) k souvisejícím ustanovením kodexu WADA a dalším otázkám ochrany soukromí v souvislosti s bojem agentury WADA a (vnitrostátních) antidopingových organizací proti dopingů ve sportu

Přijato dne 6. dubna 2009

Tato pracovní skupina byla zřízena na základě článku 29 směrnice 95/46/ES. Jedná se o nezávislý evropský poradní orgán v oblasti ochrany údajů a soukromí. Její úkoly jsou popsány v článku 30 směrnice 95/46/ES a v článku 15 směrnice 2002/58/ES.

Sekretariát zajišťuje ředitelství D (základní práva a občanství) Evropské komise, generální ředitelství pro spravedlnost, svobodu a bezpečnost, B-1049 Brusel, Belgie, č. kanceláře LX-46 01/06.

Internetová stránka: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/index_en.htm

Pracovní skupina pro ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů

zřízená podle směrnice 95/46/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 24. října 1995,

s ohledem na článek 29 a čl. 30 odst. 1 písm. a), čl. 30 odst. 3 uvedené směrnice a na čl. 15 odst. 3 směrnice 2002/58/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 12. července 2002,

s ohledem na článek 255 Smlouvy o ES a na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise,

s ohledem na svůj jednací řád,

přijala tento dokument:

1. Úvod a souvislosti

Ve svém prvním stanovisku k tomuto tématu¹ přezkoumala pracovní skupina slučitelnost návrhu *Mezinárodního standardu pro ochranu soukromí a osobních údajů* (dále jen „standard pro ochranu soukromí“ nebo „standard“) s minimální úrovní ochrany vyžadovanou evropskými právními předpisy o ochraně údajů. Vyjádřila sice svou podporu řadě aspektů standardu, včetně odkazu na směrnici 95/46/ES, nedospěla však k závěru, že je slučitelný s minimální úrovní ochrany podle uvedené směrnice, a předložila některá doporučení.

Návrh standardu byl od té doby změněn a platí od 1. ledna 2009. V reakci na předcházející žádosti pracovní skupiny o upřesnění poskytla Světová antidopingová agentura (WADA) doplňující informace.

Pracovní skupina vítá skutečnost, že některé její připomínky byly začleněny do standardu pro ochranu soukromí².

Lituje však, že nebyly vzaty v úvahu její další připomínky (viz. odstavec 3.2).

Toto stanovisko se týká otázek, které podle názoru pracovní skupiny zůstanou i nadále problémem v rámci evropských požadavků na ochranu soukromí a osobních údajů, nebudou-li provedena přesná zjištění ohledně přiměřenosti. Konstatuje, že standard výslovně uvádí zásadu, podle níž se společný minimální soubor pravidel stanovený tímto standardem vztahuje na antidopingové organizace, aniž je dotčeno použití přísnějších pravidel nebo norem, které bude možná nutné dodržovat podle vnitrostátních právních předpisů.

¹ Stanovisko 3/2008 ze dne 1. srpna 2008 k návrhu Mezinárodního standardu pro ochranu soukromí v rámci Světového antidopingového kodexu (WP 156) http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2008/wp156_en.pdf

² Pozměněná definice „zpracování citlivých údajů“ (která již neobsahuje politické názory, náboženské nebo filozofické přesvědčení a odborovou příslušnost, jejichž význam v boji proti dopingu pracovní skupina zpochybnila (3.2)) a upřesnění uvedené v článku 6.2. Pracovní skupina rovněž konstatovala, že článek 6 byl přeformulován a kromě souhlasu – od nyníška informovaného souhlasu – nyní také stanoví, že „osobní údaje“ se zpracovávají, „pokud to právní úprava výslovně dovoluje“. Upozornila také na další změny podle jejích připomínek, mimo jiné na to, že byly vypracovány poznámky k článku 9.2, že v článku 11.2 byla vypuštěna slova „zjevně svévolné“ v souvislosti s výkonem práva na přístup a že práva účastníků podat stížnost u mezinárodní antidopingové organizace jsou nyní stanovena v článku 11.5.

Mezinárodní úmluva UNESCO o dopingu ve sportu z roku 2005, která byla ratifikována 25 z 27 členských států EU, byla uzavřena s cílem schválit činnost agentury WADA na mezinárodní úrovni. Úmluva se nedotýká práv a povinností signatářů vyplývajících z ostatních dohod uzavřených dříve (*článek 6*). Podporuje spolupráci mezi státy za určitých podmínek a vždy podléhá vnitrostátnímu právu, a to směrnici 95/46/ES a prováděcím předpisům členských států. Podle práva ES jsou ustanovení mezinárodní dohody, která jsou neslučitelná s právem ES, podřízena právu ES. Úmluva UNESCO neobsahuje konkrétní odkazy ani na základní práva obecně, ani na práva na ochranu údajů jednotlivě.

Pracovní skupina nemůže omezit své připomínky pouze na standard pro ochranu soukromí. Protože standard pro ochranu soukromí obsahuje četné odkazy na kodex WADA a na databázi ADAMS (viz. *článek 2.2*), je nutné jej přezkoumat v širší souvislosti s jeho uplatňováním. Stanovisko proto po připomenutí hlavních rysů systému vyvinutého agenturou WADA (bod 2) zmiňuje podrobněji tyto otázky: místo pobytu (3.1), nezačleněné připomínky z prvního stanoviska (3.2), důvody pro zpracování (3.3), předávání údajů do databáze ADAMS v Kanadě a do jiných zemí mimo EU (3.4), doby uchování údajů (3.5) a sankce (3.6).

Správci v EU, například vnitrostátní antidopingové organizace, národní či mezinárodní sportovní federace a olympijské výbory, mohou z tohoto stanoviska vyvodit jisté právní meze, které existují pro zpracování osobních údajů sportovců (a dalších subjektů údajů). **Pracovní skupina zdůrazňuje, že správci v EU jsou odpovědní za zpracování osobních údajů v souladu s vnitrostátním právem, a proto nesmí přihlížet ke Světovému antidopingovému kodexu a k mezinárodním standardům, pokud odporují vnitrostátním právním předpisům.** Pracovní skupina těmto správcům doporučuje vyžádat si právní poradenství, aby plně porozuměli všem relevantním otázkám, zejména použitelnosti vnitrostátních státních předpisů.

2. Popis hlavních rysů antidopingového systému agentury WADA

2.1 Mezinárodní souvislosti

Agentura WADA je nadace založená podle švýcarského práva, jejímž cílem je podporovat a koordinovat na mezinárodní úrovni boj proti dopingu ve všech druzích sportu a při naplňování tohoto cíle spolupracovat s mezinárodními organizacemi, vládami, veřejnými orgány a jinými veřejnými a soukromými subjekty bojujícími proti dopingu ve sportu. Přijala kodex WADA, jehož součástí je řada standardů, včetně standardu pro ochranu soukromí³. Účelem tohoto kodexu je zajistit harmonizované, koordinované a účinné antidopingové programy na mezinárodní a vnitrostátní úrovni ve vztahu k odhalování, odstrašování a prevenci dopingu. Kodex byl přijat mezinárodními federacemi sportů pěstovaných v EU a vnitrostátními antidopingovými organizacemi všech členských států EU.

³ Dosud bylo přijato pět standardů: Seznam zakázaných látek a zakázaných metod, Mezinárodní standard pro testování, Mezinárodní standard pro laboratoře, Mezinárodní standard pro terapeutické výjimky a Mezinárodní standard pro ochranu soukromí a osobních údajů.

2.2 Kodex, antidopingové kontroly a databáze ADAMS

Kodex WADA kromě jiného vyžaduje, aby antidopingové organizace prováděly výběr sportovců pro začlenění do *registru pro testování* a získávaly od nich také *informace o místě pobytu*.

Agentura WADA vyvinula a kontroluje on-line systém správy a řízení („ADAMS“), databázi nacházející se v kanadském Montrealu.⁴ Jeho prostřednictvím působí jako „informační středisko“ pro údaje týkající se dopingových kontrol. Antidopingové organizace, které mají zájem, mohou databázi ADAMS užívat jako nástroj pro sdílení údajů, i když informace naznačují, že agentura WADA má časem v úmyslu stanovit povinné užívání databáze ADAMS.

Užívání je upraveno standardní dohodou mezi agenturou WADA a antidopingovými organizacemi, která antidopingovým organizacím umožňuje vytvořit v databázi ADAMS profil sportovců zařazených do *registru pro testování* a zakládá právo poskytnout „požadovaný přístup“ k profilu a „dalším údajům“ o sportovci kterékoli antidopingové organizaci, kterou kodex opravňuje testovat daného sportovce. Profil musí obsahovat *registr pro testování*, do něhož *sportovec* náleží; jméno (jméno, příjmení); datum narození; pohlaví; státní občanství; sportovní příslušnost; seznam sportů a disciplín, v nichž *sportovec* soutěží; seznam všech antidopingových organizací oprávněných k přístupu k údajům týkajícím se *dopingových kontrol sportovce* a označení udávající, zda *sportovec* soutěží na mezinárodní úrovni. Jméno, datum narození, pohlaví a sportovní příslušnost sportovce lze sdělovat jiným uživatelům databáze ADAMS.

Podle dohody jsou antidopingové organizace povinny zajistit, aby sportovci poskytovali do databáze ADAMS své *údaje o místě pobytu* a aktualizovali je a umožnili přístup k těmto údajům, a to i kterékoli jiné antidopingové organizaci, která podle kodexu může sportovce testovat. Antidopingové orgány jsou navíc povinny oznamovat do databáze ADAMS všechny údaje týkající se dopingových kontrol a všechna rozhodnutí udělující *výjimku pro terapeutické použití* a poskytnout agentuře WADA přístup ke všem výjimkám pro terapeutické použití obsaženým v databázi ADAMS. (V některých případech se sportovci mohou obrátit na své příslušné antidopingové organizace se žádostí o *výjimku pro terapeutické použití* v souvislosti s používáním jinak zakázaných látek).

Doba uchovávání údajů činí „alespoň“ osm let (s výjimkou údajů o místě pobytu, jejichž doba uchovávání je osmnáct měsíců). Maximální doba uchovávání zjevně stanovena není.

Dohoda vyžaduje, aby antidopingové organizace vzaly na vědomí, že souhlas sportovce sice není nutný pro vytvoření profilu sportovce, že však „může“ být vyžadován podle platných právních předpisů o ochraně soukromí. Antidopingové organizace jsou povinny opatřit si všechny potřebné souhlasy sportovců jak v zájmu agentury WADA, tak i ve svém vlastním zájmu, a zbavit agenturu WADA odpovědnosti za jakékoli nároky uplatněné vůči ní v důsledku nezískání potřebného souhlasu sportovce.

Jeden článek je věnován ochraně údajů a zakazuje, aby antidopingové organizace poskytovaly jakékoli údaje jakékoli osobě v rámci svých organizací jinak než na základě zásady opodstatněné potřeby, a i v tom případě pouze v souladu s cílem kodexu WADA. Musí

⁴ Viz. internetová stránka agentury WADA: <http://www.wada-ama.org>

shromažďovat, zpracovávat a poskytovat údaje pouze pro účel, pro který byly shromážděny, informovat příjemce těchto informací o důvěrné povaze údajů, vést příjemce k důvěrnému zacházení s těmito údaji a uzavřít s příjemci písemnou dohodu o zachování jejich důvěrnosti. Mohou poskytovat údaje osobám uvedeným buď v dohodě nebo v kodexu.

Agentura WADA může zpracovávat údaje pro účely plnění povinností antidopingových organizací v rámci kodexu. Rovněž může poskytovat údaje, s výhradou smluvních kontrol a souhlasu antidopingových organizací, jakýmkoli třetím poskytovatelům služeb, které může zapojit do správy a řízení databáze ADAMS, nebo jak stanoví platné právní předpisy a zákony nebo orgán veřejné moci.

Antidopingové organizace jsou odpovědné za provedení přiměřených bezpečnostních opatření k zabránění neoprávněnému přístupu k údajům uchovávaným v databázi ADAMS. V případě zničení, ztráty, poškození nebo nesprávného předání údajů, které jsou v držení agentury WADA, vynaloží WADA přiměřené úsilí o obnovení nebo regeneraci ztracených údajů, za žádných okolností však nenese odpovědnost za zničení, ztrátu, poškození nebo nesprávné předání údajů v důsledku nesprávného užívání databáze ADAMS antidopingovou organizací nebo sportovcem.

Strany na základě dohody uznávají, že jsou odpovědné za dodržování příslušných právních předpisů o ochraně osobních údajů a soukromí. Antidopingové organizace proto musí dodržovat platné právní předpisy na ochranu údajů.

Neexistuje zvláštní dohoda použitelná pro národní sportovní organizace a mezinárodní federace (na rozdíl od antidopingových organizací); podstatné otázky se však zdají být stejné. Většina mezinárodních federací má sídlo ve Švýcarsku.

Vlastní dohoda je formulována tak, že se řídí švýcarským právem.

Pro účely tohoto stanoviska se opomíjí otázka správce údajů/zpracovatele údajů, pokud jde o zvláštní zpracování, i když by tato otázka mohla být důležitá zejména pro orgány mimo EU působící jako správci údajů v EU.

3. Zvláštní otázky

3.1 Místo pobytu

Jak již bylo uvedeno, sportovci určení svou mezinárodní federací nebo vnitrostátní antidopingovou organizací k začlenění do registru pro testování musí podle kodexu WADA a Mezinárodního standardu pro testování poskytovat přesné informace o současném místě pobytu. Tyto informace by měly být přístupné antidopingové organizaci prostřednictvím databáze ADAMS. Tato ustanovení se přímo týkají pravidel pro ochranu údajů stanovených ve standardu pro ochranu soukromí (viz. článek 2.0).

Poskytování těchto údajů je odůvodněno hlavně potřebou uskutečňovat účinné programy testování mimo soutěž. Tento požadavek však bude splněn zpracováváním pouze podstatných a přiměřených osobních údajů v souladu se zásadami ochrany údajů. Antidopingová úmluva

Rady Evropy (1989)⁵ v tomto ohledu stanoví, že antidopingové kontroly by se měly provádět ve vhodnou dobu a vhodnými metodami bez nepřiměřeného zasahování do soukromého života sportovce či sportovkyně (čl. 7 odst. 3 písm. a) a odstavec 74 důvodové zprávy).

S přihlédnutím k výše uvedenému by poskytované informace týkající se místa pobytu a termínů kontrol měly být jasně stanoveny se zohledněním požadavků zásad nezbytnosti a přiměřenosti, pokud jde o účely testování mimo soutěž, a zamezením shromažďování informací, které by mohlo vést k nepřiměřenému zasahování do soukromého života sportovců nebo odhalit citlivé údaje o sportovcích a/nebo třetích osobách (například jejich příbuzných).

Zpracování relevantních a přiměřených osobních údajů by mělo začít analýzou toho, kterým sportovcům hrozí potenciální riziko užívání dopingu a jakým způsobem. Agentura WADA poskytuje antidopingovým organizacím nástroje k provedení takové analýzy rizik (Mezinárodní standard pro testování, článek 4.4). Pracovní skupina chce zdůraznit, že na této analýze rizik by mělo být založeno sestavování registru pro testování. K faktorům ovlivňujícím výběr registru pro testování patří kromě jiného druh sportu, v němž sportovec soutěží (například v souvislosti s druhem zakázaných látek nebo metod, které mohou být v takovém sportu používány pro zvýšení výkonu sportovců, a v souvislosti s kulturou nepoužívání zakázaných látek nebo metod), úroveň, na které sportovec soutěží, osobní rizikové faktory sportovců.

Analýza rizik, a zejména výše uvedené faktory, mají zohledňovat také rozsah údajů o místě pobytu, které mají být od určitých sportovců požadovány. Pracovní skupina s potěšením obecně konstatuje, že kodex a Mezinárodní standard pro testování, článek 11.3, nevyžadují údaje o místě pobytu 24 hodin denně 7 dní v týdnu. To by bylo nejen nepřiměřené, ale vedlo by to i k povinnosti poskytovat citlivé údaje, protože sportovci, stejně jako ostatní osoby, například chodí do kostela, vyhledávají lékařskou pomoc a/nebo navštěvují schůze politických stran; a pokud jde o místo pobytu, zpravidla není důvod k povinnému zpracovávání citlivých údajů.

Pracovní skupina má za to, že je přiměřené vyžadovat osobní údaje během specifického šedesátiminutového časového intervalu a vyplnění názvů a adres všech míst, kde sportovec bude trénovat, pracovat nebo provádět jinou pravidelnou činnost (související jen s obvyklým programem sportovce, viz. článek 11.3 Mezinárodního standardu pro testování). Uvedené příklady ukazují, že informace o čtyřech hodinách denně, nehledě na šedesátiminutový časový interval a bydliště, jsou považovány za přiměřené.⁶ Pracovní skupina proto očekává, že agentura WADA nebude požadovat, aby antidopingové organizace shromažďovaly více údajů o místě pobytu, než je popsáno výše.

Dotazy na jakoukoli pravidelnou činnost jinou než soutěž a trénink by kromě toho mohly být považovány za nepřiměřené, pokud by byly kladeny jiným než vrcholovým sportovcům účastnícím se národních a mezinárodních soutěží. Důvodem je to, že sama agentura WADA naznačila, že „[f] pro sportovce soutěžící na nižší úrovni jsou pravidla mnohem volnější. Pro tyto sportovce by mohly pravděpodobně stačit údaje o místě pobytu s omezením na místa soutěží a tréninků a časy, nebyl by to však „nejúčinnější“ způsob testování z pohledu agentury WADA“⁷. Otázka, zda existuje důvod ke zpracování osobních údajů, však není otázkou „účinnosti“, ale spíše otázkou „nezbytnosti“.

⁵ Viz. internetová stránka Rady Evropy (STE č. 135). <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/135.htm>

⁶ Viz. například poznámky k čl. 11.3.1 písm. e) Mezinárodního standardu pro testování.

⁷ Viz. s. 6 „Odpovědi agentury WADA pracovní skupině zřízené podle článku 29“, 30. ledna 2009.

Agentura WADA by kromě toho měla znovu uvážit požadavek na vyplňování bydliště (dokonce i přechodného bydliště) pro každý den následujícího čtvrtletí (čl. 11.3.1 písm. d) Mezinárodního standardu pro testování), protože se jeví jako sporný vzhledem k tomu, že v případě testování bez předchozího oznámení „*se dopingový komisař pokusí zjistit místo, kde se sportovec zdržuje, v době mezi sedmou a dvacátou druhou hodinou*“ (článek 2.2 směrnice pro testování mimo soutěž z června 2004). Na základě výše uvedených připomínek ke sportovcům nižších úrovní by to bylo relevantní zejména pro tyto sportovce.

Sportovci by dále měli být informováni o tom, které osobní údaje jsou povinni poskytovat: v oznámení, které sportovec obdrží, musí být výslovně uvedeno, zda je poskytování podrobných informací o místě pobytu sportovců dobrovolné nebo povinné a jaké důsledky vyplynou z neposkytnutí těchto informací.

3.2 *Některé nezačleněné připomínky z prvního stanoviska (WP 156)*

3.2.1 *Výrazy a definice užívané v kodexu a ve standardu*

- *Účastník - osoba*

Pracovní skupina se domnívá, že pojem „účastník“ – jak je definován v kodexu a ve standardu pro ochranu soukromí – je příliš restriktivní na to, aby zaručil ochranu *jakékoli* osoby, jejíž údaje lze v rámci provádění kodexu zpracovávat. V této souvislosti upozorňujeme, že kodex, mimo jiné v různých článcích týkajících se jednání k porušení antidopingových pravidel a ke zveřejnění porušení, používá neomezuující výraz „osoba“ (například články 8 a 14 kodexu). Poskytování údajů stanovené v článku 7 a práva stanovená v článku 11 standardu pro ochranu soukromí se však omezují na „účastníky“. Pracovní skupina sice uznává, že poskytovat osobní údaje agentuře WADA budou povinni pouze sportovci a jejich doprovodný personál, avšak k zamezení případných nejasností by napomohlo jednotné užívání výrazů v celém standardu pro ochranu soukromí i v kodexu.

- *Třetí osoba*

Není definován výraz „třetí osoba“ užívaný mimo jiné v článku 14.6 kodexu a v článku 8.3 standardu pro ochranu soukromí. Pracovní skupina doporučuje stanovit definici.

- *Osobní údaje*

Článek 3.2 standardu definuje osobní údaje jako „*údaje, zejména citlivé osobní údaje, týkající se identifikovaného nebo identifikovatelného účastníka*“. Především na základě připomínek uvedených výše doporučuje pracovní skupina rozšířit tuto definici a hovořit spíše o „jednotlivci“ než o „účastníkovi“.

Pokud jde o anonymizaci osobních údajů (uvedenou například v článku 10 standardu), odkazuje pracovní skupina na své stanovisko 4/2007 k pojetí osobních údajů pro pochopení pojmů „anonymizace / anonymní údaje“ podle směrnice.

Pracovní skupina poznamenává, že standard pro ochranu soukromí neposkytuje s výjimkou článku 9 (Zachování bezpečnosti osobních údajů) další záruky ochrany zdravotních a soudních údajů zpracovávaných v rámci antidopingových činností.

- *Zástupci, kteří jsou třetími osobami*

Pracovní skupina se domnívá, že pojem „zástupci, kteří jsou třetími osobami“ užívaný v článku 4.1 standardu zahrnuje subdodavatele ve smyslu čl. 2 písm. e) směrnice 95/46/ES.

Na tomto předpokladu jsou založeny další připomínky týkající se tohoto pojmu (viz připomínky k bezpečnosti zpracování, které se vztahují k článku 9.4 standardu). Rozsah tohoto pojmu je třeba přesně vymezit.

3.2.2 Účely zpracování osobních údajů

Konkrétní účely zpracování údajů prováděného podle kodexu je třeba vymezit a specifikovat. Pouhý odkaz na zpracování údajů antidopingovými organizacemi „v rámci jejich antidopingových činností“ (článek 4.1 standardu pro ochranu soukromí) a formulace uvedená v článku 5.1 téhož standardu („antidopingové organizace zpracovávají osobní údaje, pouze pokud je to nezbytné a vhodné pro plnění jejich povinností podle kodexu a mezinárodních standardů“) nejsou dostačující. Článek 5.3 poukazuje na řadu účelů, pro které se údaje mohou zpracovávat. Je nejasné, jak tyto různě formulované účely chápat, a proto pracovní skupina doporučuje tento bod objasnit. Podobně by mohly být upřesněny účely poskytování osobních údajů jiným antidopingovým organizacím uvedeným v článku 8.1.

Pracovní skupina kromě toho zdůrazňuje nutnost dodržovat „zásadu účelovosti“ a požadavek slučitelnosti dalšího zpracování údajů s původním účelem, pro který byly údaje shromažďovány.

3.2.3 Nezbytnost a přiměřenost osobních údajů

Standard pro ochranu soukromí nerozlišuje různé kategorie osob, jichž se týká (sportovce, doprovodný personál, třetí osobu). Uplatnění zásady přiměřenosti však bude záviset na kategorii, do které osoba patří. Proto je třeba standard pro ochranu soukromí v tomto ohledu upravit.

Článek 5.3 standardu by měl specifikovat osobní údaje nebo kategorie osobních údajů nezbytné pro dosažení účelů uvedených v písmenech a), b) a c) se zohledněním požadavků zásad nezbytnosti a přiměřenosti. Jak bylo uvedeno výše, bude se provádění těchto zásad lišit podle kategorie osob, jejichž údaje se budou zpracovávat (sportovec, doprovodný personál).

3.2.4 Přesnost osobních údajů

Článek 5.4 standardu stanoví, že zpracované osobní údaje musí být přesné, úplné a aktualizované. Poslední věta tohoto odstavce však zjevně oslabuje tuto povinnost vůči antidopingovým organizacím. Zdá se, že tuto povinnost dokonce přesouvá ze správce údajů na subjekt údajů⁸. Připomínka toto přesunutí spíše potvrzuje. Pracovní skupina v tomto ohledu zdůrazňuje, že podle čl. 6 písm. d) směrnice musí být přijata veškerá rozumná opatření, aby nepřesné nebo neúplné údaje s ohledem na účely, pro které jsou shromažďovány nebo později zpracovávány, byly vymazány nebo opraveny. Tuto povinnost nese správce údajů na základě žádosti subjektů údajů o nápravu, je-li to nezbytné.

3.2.5 Informace pro účastníky

Pracovní skupina upozorňuje na požadavky článků 10 a 11 směrnice 95/46/ES, zejména na požadavek poskytnout kromě totožnosti správce údajů i totožnost jakéhokoli jeho zástupce.

⁸ „(...) Ačkoli to nutně nevyžaduje, aby antidopingové organizace ověřovaly přesnost všech osobních údajů, které zpracovávají, jsou antidopingové organizace přesto povinny co nejdříve opravit či změnit osobní údaje, o nichž vědí jistě, že jsou nesprávné nebo nepřesné“.

Článek 7.2 standardu stanoví, že nejsou-li od účastníka shromážděny osobní údaje, jsou účastníci informováni „co nejdříve“. Pro splnění požadavků směrnice (čl. 11 odst. 1) musí být tyto informace sděleny po zaznamenání údajů nebo, počítá-li se se sdělením údajů třetí osobě, nejpozději při jejich prvním sdělení.

Pracovní skupina dále uvádí, že podle poznámek k článku 7.2 se použitím formulace „*by měl (...) mít přiměřený přístup k informacím...*“ oslabuje právo subjektů údajů na informace. Pripomíná, že právo subjektu údajů být informován je zásadní a je součástí požadavku na průhlednost zpracování údajů. Poznámky k článku 7.2 dále stanoví, že každá antidopingová organizace by měla zajistit, aby její zpracování osobních údajů bylo pro účastníky *přiměřeně* průhledné. Pracovní skupina doporučuje odstranit slovo „*přiměřeně*“. Poznámky stanoví (časově omezenou) výjimku z poskytování informací. Pracovní skupina sice chápe souvislosti výjimky, chce však v tomto ohledu určit příslušná pravidla: upozorňujeme, že směrnice 95/46/ES umožňuje ve výjimečných případech omezit poskytování informací, *ukáže-li se, zejména u zpracování pro účely statistiky nebo historických či vědeckých výzkumů, že informování subjektu údajů není možné nebo by vyžadovalo neúměrné úsilí, nebo pokud právní předpisy výslovně upravují zaznamenávání nebo sdělování údajů*“. Tato omezení by měla být vykládána restriktivně.

A na závěr, pracovní skupina prostudovala páté vydání průvodce sportovce, který je dostupný na internetové stránce Světové antidopingové agentury (WADA)⁹. Doporučuje doplnit příští vydání o sedmou část týkající se ochrany soukromí a ochrany osobních údajů sportovců. To by jen přispělo k lepší informovanosti sportovců.

3.2.6 Práva účastníků na osobní údaje

Standard počítá s právem přístupu pro sportovce a jejich doprovodný personál. Podle článku 12 směrnice má subjekt údajů právo získat od správce údajů informace týkající se alespoň účelů zpracování, kategorií údajů, na které se zpracování vztahuje, a příjemců nebo kategorií příjemců, kterým jsou údaje sdělovány. Tyto prvky nejsou ve standardu obsaženy.

Standard stanoví, že antidopingové organizace nemají v některých případech povinnost odpovídat na žádosti o přístup. Pracovní skupina v tomto ohledu konstatuje, že zvláště neurčitě formulovaná výjimka v článku 11.1 standardu (*pokud by to v konkrétním případě neznamenalo střet se schopností antidopingové organizace plnit své závazky podle kodexu*) se na první pohled nezdá být v souladu s články 12 a 15 směrnice. Pracovní skupina bere v tomto ohledu na vědomí vysvětlení poskytnuté agenturou WADA, že tato výjimka se vztahuje na osobní údaje shromažďované v souvislosti s porušením antidopingových postupů a na informace zpracovávané při plánování antidopingových testů. Má však za to, že *a priori* není důvod odepřít přístup k informacím týkajícím se údajů v souvislosti s porušením antidopingových postupů.

Výjimka formulovaná v článku 11.2 (*žádosti, které jsou z hlediska svého rozsahu nebo četnosti zjevně přehnané či představují z hlediska nákladů nebo úsilí neúměrné zatížení*) se rovněž na první pohled nezdá být v souladu s články 12 a 15 směrnice.

⁹ Průvodce sportovce, páté vydání, k dispozici na internetové stránce <http://www.wada-ama.org>

Pokud jde o články 11.1 a 11.2, pracovní skupina konstatuje, že jakékoli omezení práva na přístup je přípustné pouze tehdy, odpovídá-li ustanovením článku 13 směrnice, kterým se členským státům povoluje přijímat legislativní opatření s cílem omezit rozsah této povinnosti v míře nezbytné pro zachování zájmů uvedených v daných ustanoveních.

Pracovní skupina s uspokojením konstatuje, že účastníci v případě zamítnutí výkonu jejich práva na přístup obdrží písemné důvody zamítnutí. Připomíná však, že toto zamítnutí je přípustné pouze za podmínek uvedených v článku 13 směrnice, které musí být vykládány restriktivně.

Co se týče článku 11.4, pracovní skupina zdůrazňuje, že správce údajů musí podle čl. 12 písm. c) směrnice oznámit třetí osobě, které byly údaje sděleny, veškeré opravy nebo výmazy provedené z důvodů neúplné nebo nepřesné povahy údajů, pokud se to neukáže jako nemožné nebo to nevyžaduje nepřiměřené úsilí. Aby byl výraz „*pokud je to vhodné*“ v souladu s evropským nařízením o ochraně údajů, měl by být vykládán pouze ve smyslu těchto dvou výjimek.

Pracovní skupina také doporučuje zahrnout do kodexu právo na nápravu a právo na náhradu škody, která účastníkovi vznikla z důvodu zpracování neslučitelného se standardem.

3.2.7 Bezpečnost zpracování

Pokud jde o subdodavatele, na něž by se antidopingové organizace mohly obracet (zástupci, kteří jsou třetími osobami – bod 9.4), pracovní skupina připomíná pravidla stanovená v článcích 16 a 17 směrnice 95/46/ES, zejména povinnost správce údajů zvolit si zpracovatele poskytujícího dostatečné záruky s ohledem na technická bezpečnostní opatření a organizační opatření usměrňující zpracování, jež má být provedeno.

3.2.8 Kontrola a dohled nad prováděním kodexu a standardu pro ochranu soukromí

Článek 8.3 standardu uvádí, že antidopingová organizace může agentuře WADA sdělit své znepokojení nad možným nedodržováním standardu ze strany jiné organizace. Agentura WADA informovala pracovní skupinu, že dodržování standardu je zaručeno také prostřednictvím pravidelných hodnocení antidopingových organizací a on-line dotazníků, které antidopingové organizace předkládají agentuře WADA. Pracovní skupina si klade otázku, jak agentura WADA dosud plnila funkci dohledu nad dodržováním standardu. Dohled nad prováděním zásad ochrany soukromí vyplývajících z kodexu a standardu a také uplatňování vhodných sankcí mají zásadní význam pro zajištění účinnosti kodexu a standardu.

3.3 Důvody pro zpracování

Pracovní skupina lituje, že nebyly vzaty v úvahu připomínky, které vnesla k platnosti souhlasu účastníka. Pracovní skupina zastává názor, že takový souhlas nevyhovuje požadavkům čl. 2 písm. h) směrnice 95/46/EC, v kterém je souhlas definován jako „*jakýkoli svobodný, výslovný a vědomý projev vůle, kterým subjekt údajů dává své svolení k tomu, aby osobní údaje, které se jej týkají, byly předmětem zpracování*“. Vzhledem k sankcím a důsledkům spojeným s případným odmítnutím účastníků podrobit se závazkům stanoveným v

kodexu (například nedodání informací o místě pobytu) se pracovní skupina nemůže domnívat, že by byl souhlas skutečně svobodný¹⁰.

Směrnice 95/46/ES navíc zakazuje zpracování citlivých údajů, například údajů týkajících se zdraví a údajů odhalujících rasový či etnický původ, pokud v článku 8 směrnice není uveden oprávněný důvod ke zpracování. Článek 6.2 standardu pro ochranu soukromí uvádí, že zpracování citlivých údajů by se mohlo provádět na základě souhlasu. Čl. 8 odst. 2 písm. a) směrnice v podstatě stanoví, že souhlas je důvodem ke zpracování. Výše uvedené připomínky vznesené k souhlasu však platí i v tomto kontextu.

Pracovní skupina dále připomíná, že směrnice neumožňuje zpracování údajů týkajících se protiprávního jednání na základě souhlasu subjektu údajů (čl. 8 odst. 5 směrnice 95/46/ES).

Na závěr, zpracování údajů nemůže být založeno na souhlasu, jak je definován v čl. 7 písm. a) a v čl. 8 odst. 2 písm. a) směrnice 95/46/ES.

Mohlo by být případně založeno na čl. 7 písm. c) a čl. 8 odst. 4 směrnice, pokud platný právní předpis opravňuje antidopingové organizace provádět takové zpracování. Je-li uplatňován čl. 8 odst. 4, pracovní skupina připomíná, že vnitrostátní právní předpisy nebo rozhodnutí orgánu dozoru musí být v souladu s ustanoveními o vhodných ochranných opatřeních týkajících se ochrany soukromí a údajů a vycházet z významného vnitrostátního veřejného zájmu. Významný veřejný zájem třetí osoby podle čl. 8 odst. 4 nelze proto uplatnit.

Aniž jsou dotčeny připomínky k souhlasu, pracovní skupina s uspokojením konstatuje, že současná verze standardu stanoví, že antidopingové organizace zpracovávají osobní údaje pouze tehdy, jsou-li k tomu výslovně oprávněny platnými právními předpisy.

Pracovní skupina zastává stanovisko, že čl. 7 písm. e) směrnice 95/46/ES může sloužit jako právní základ pro zpracování, pokud antidopingové organizace mají veřejnoprávní status, včetně jasně vymezeného vnitrostátního veřejného poslání, kterým jsou na základě vnitrostátního práva oprávněny zpracovávat nezbytné údaje pro plnění tohoto poslání při dodržování předpisů směrnice ve znění provedeném do vnitrostátních právních předpisů. Podle názoru pracovní skupiny by však pro antidopingové organizace bylo velmi obtížné uskutečnit svůj oprávněný zájem (čl. 7 písm. f) směrnice). Toto ustanovení by vyžadovalo, aby antidopingové organizace provedly „test ochrany soukromí“, kterým se porovnají zájmy správce údajů na jedné straně se základními právy a zájmy subjektu údajů na straně druhé. Závažnost zásahů do soukromí v důsledku boje proti dopingu v pojetí a ve znění provedeném agenturou WADA by v tomto kontextu měla být posuzována jako značná. Pracovní skupina dále připomíná, že lze zpracovávat pouze údaje, které jsou nezbytné pro daný účel, a že k dosažení tohoto účelu by neměly být dostupné jiné, méně rušivé prostředky.

Jak již bylo vysvětleno, nejsou tyto důvody navíc dostačující pro zpracování citlivých údajů.

¹⁰ Například článek 6.3. písm. a) standardu, který stanoví, že „antidopingové organizace informují účastníky o negativních důsledcích vyplývajících z jejich odmítnutí účastnit se dopingových kontrol včetně testování a odmítnutí souhlasu se zpracováním osobních údajů požadovaného pro tento účel.“ Poznámka k tomuto ustanovení kromě jiného dodává, že účastníci musí být informováni o tom, že jejich odmítnutí by mohlo zabránit jejich pokračující účasti v organizovaném sportu a pro sportovce znamenat porušení kodexu a prohlášení soutěžních výsledků za neplatné.

Zejména pokud jde o zpracování lékařských údajů, například pro výjimky pro terapeutické použití, jsou jediným možným důvodem vnitrostátní právní předpisy, které odpovídají požadavkům čl. 8 odst. 4 směrnice 95/46/ES.

Co se týče zpracování informací o sankcích, lze zpracování údajů týkajících se protiprávního jednání provádět pouze pod kontrolou veřejné moci, nebo pokud vnitrostátní právo stanoví vhodná ochranná opatření, s výhradou výjimek, které mohou být uděleny členským státem na základě vnitrostátních předpisů upravujících vhodná zvláštní ochranná opatření (čl. 8 odst. 5 směrnice).

Proto, pokud vnitrostátní právní předpisy nebo orgán pro ochranu údajů členského státu, v němž zpracovatel působí, neodůvodňují zpracování údajů týkajících se protiprávního jednání k tomuto účelu, nesmějí antidopingové organizace v členských státech zpracovávat údaje týkající se protiprávního jednání ani prostřednictvím jejich zveřejnění na internetu, ani zahrnutím do jiných záznamů.

3.4 Přenos údajů do databáze ADAMS v Kanadě a jiných zemí mimo EU

Otázka, zda lze či nelze osobní údaje volně předávat z EU do databáze ADAMS v Kanadě bez doplňujících ochranných opatření, závisí na odpovídající úrovni ochrany osobních údajů v Kanadě. V tomto ohledu neexistuje rozhodnutí Komise o Kanadě obecně. K dispozici je pouze rozhodnutí Komise o odpovídající ochraně osobních údajů, kterou poskytuje kanadský zákon o ochraně osobních informací a elektronických dokumentech (Personal Information Protection and Electronic Documents Act, dále jen „*PIPEDA*“),¹¹ který se uplatňuje pouze na organizace v soukromém sektoru, které v rámci obchodní činnosti shromažďují, používají nebo zpřístupňují osobní údaje.

Podle standardu na ochranu soukromí, soukromé informace ohledně sportovců a doprovodných osob „... *uchovává agentura WADA, na kterou dohlíží kanadské orgány pro ochranu soukromí*...“. Tyto orgány pro ochranu soukromí nejsou uvedeny.

Dohoda o databázi ADAMS charakterizuje agenturu WADA jako neziskovou organizaci, která tudíž nespadá do působnosti *PIPEDA*. Žádné další dostupné informace nenaznačují, že osobní údaje předávané z EU jsou předávány jakékoli jiné organizaci než agentuře WADA, bez ohledu na to, jaké má smlouvy o poskytování služeb se třetími osobami.

Dopisem ze dne 10. listopadu 2008 informuje kanadská komisařka pro ochranu soukromí pracovní skupinu zřízenou podle článku 29 o tom, že podle její analýzy se rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany *PIPEDA* nevztahuje na agenturu WADA vzhledem k tomu, že její běžné činnosti jsou neobchodní povahy. Sděluje však, že se *PIPEDA* vztahuje na CGI, obchodní společnost, s kterou agentura WADA údajně uzavřela smlouvu o správě databáze ADAMS. Podrobnosti této smlouvy nejsou známy, nelze se tedy vyjádřit k tomu, zda práva subjektů údajů jsou či nejsou touto smlouvou dotčena.

Na základě informací obdržených od kanadské komisařky na ochranu soukromí, kterou pracovní skupina považuje za kvalifikovanou odbornici v této oblasti, nelze s jistotou říci, že se *PIPEDA* nevztahuje ani na agenturu WADA ani na databázi ADAMS.

¹¹ Rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o odpovídající úrovni ochrany osobních údajů, kterou poskytuje kanadský zákon o ochraně osobních informací a elektronických dokumentech (2002/2/ES).

Pouhý fakt, že se *PIPEDA* nevztahuje na agenturu WADA ani na databázi ADAMS, automaticky neznamená, že jurisdikce, pod níž spadají, nezajišťuje odpovídající úroveň ochrany. Ani to však nutně nevylučuje.

Užívání databáze ADAMS není dosud povinné. Na základě kodexu jsou však antidopingové organizace spadající do oblasti působnosti práva EU povinny sdílet osobní údaje s dalšími příslušnými subjekty v rámci EU i mimo ni. Kodex tedy ukládá povinnost předávání osobních údajů z EU. Například informace týkající se pozitivních laboratorních nálezů by měly být sdělovány mezinárodní federaci a agentuře WADA¹² a údaje o místě pobytu sportovce by měly být k dispozici všem antidopingovým organizacím, které mají pravomoc testovat sportovce¹³. Mohou to být například mezinárodní federace, Mezinárodní olympijský výbor nebo vnitrostátní antidopingové organizace třetí země¹⁴.

Pokud třetí země, do které se údaje předávají, nezajistí odpovídající úroveň ochrany, musí být předávání z EU založeno na výjimkách stanovených v čl. 26 odst. 1 směrnice nebo doprovázeno doplňujícími zárukami stanovenými v čl. 26 odst. 2 směrnice. Vzhledem k tomu, že standardy úrovně ochrany WP12¹⁵ nařizují odpovídající opatření pro ochranu dalšího předávání, měla by tato ochranná opatření rovněž zajistit odpovídající ochranu osobních údajů v případě dalšího předávání. Ochranná opatření stanovená v čl. 26 odst. 2 musí být schválena členskými státy a oznámena Komisi.

Pokud jde o návod k výkladu výjimek stanovených v čl. 26 odst. 1 směrnice, odkazuje pracovní skupina na svůj *pracovní dokument o jednotném výkladu čl. 26 odst. 1 směrnice 95/46/ES ze dne 24. října 1995* (WP 114) a na kapitolu 5 svého pracovního dokumentu: *Předávání osobních údajů do třetích zemí: Uplatňování článků 25 a 26 směrnice EU o ochraně údajů* (WP 12). Pracovní skupina zejména zdůrazňuje, že výjimky z pravidla přiměřenosti uvedené v čl. 26 odst. 1 směrnice se týkají hlavně případů, kdy rizika pro subjekty údajů jsou relativně malá nebo kdy jiné zájmy převažují nad právem subjektu údajů na soukromí a jinými základními právy. Proto by měly být vykládány restriktivně, aby se výjimka nestala pravidlem.

Z důvodů, které pracovní skupina již uvedla ve svém prvním stanovisku (WP 156) a zopakovala v tomto stanovisku, nebude souhlas jako důvod veškerého předávání údajů sportovců v souladu s požadavky čl. 2 písm. h) směrnice 95/46/ES. I když oznámení pro sportovce, které je přílohou dohody upravující užívání databáze ADAMS, splňuje mnoho požadavků na informace poskytované správcem údajů subjektu údajů, obsahuje ustanovení, která mohou být důvodem k jistým obavám. Sportovci jsou tak informováni, že jejich osobní údaje mohou být zpřístupněny osobám nebo stranám nacházejícím se mimo místo bydliště sportovce a že zákony o ochraně údajů nemusejí být v některých zemích rovnocenné místním vnitrostátním právním předpisům; že mají určitá práva podle platných právních předpisů a že s obavami týkajícími se zpracování se lze obrátit na prezumný orgán, agenturu WADA, příslušnou sportovní federaci nebo antidopingovou organizaci. Nejdůležitější je však skutečnost, že sportovec je informován o tom, že může svůj souhlas kdykoli zrušit, ale v takovém případě mohou agentura WADA a antidopingové organizace ještě mít za to, že je třeba ve zpracování pokračovat; že účast sportovce na organizovaných sportovních akcích

¹² Viz. článek 14.1.2 kodexu.

¹³ Viz. článek 14.3 kodexu.

¹⁴ Viz. také článek 5.1 kodexu.

¹⁵ Pracovní dokument: *Předávání osobních údajů do třetích zemí: Uplatňování článků 25 a 26 směrnice EU o ochraně údajů*, 24. července 1998.

závisí na tom, jak dodržuje kodex, což zahrnuje povinnost dobrovolně se účastnit antidopingových postupů, a že odvolání souhlasu bude vykládáno jako odmítnutí spolupracovat při těchto postupech, takže by sportovec mohl čelit disciplinárním a jiným sankcím.

Čl. 26 odst. 1 písm. b) stanoví, že osobní údaje lze předávat do třetí země, jestliže je předání nezbytné pro splnění smlouvy mezi subjektem údajů a správcem nebo pro splnění předsmuvních opatření přijatých na žádost subjektu údajů. V případě, že je mezi sportovcem mezinárodní úrovně a antidopingovou organizací uzavřena například (pracovní) smlouva o tréninku a soutěžích, mohla by poskytovat základ pro předávání osobních údajů nezbytných pro soutěže a trénink na mezinárodní úrovni, včetně údajů o místě pobytu, konkrétním zúčastněným stranám ve třetích zemích. Výjimka by však měla být vykládána restriktivně. Nemělo by se vyměňovat více osobních údajů, než je nezbytně nutné pro účely smlouvy, přičemž získávat takové údaje by neměly jiné než přímo zúčastněné strany. Ověření nezbytnosti vyžaduje úzkou a těsnou vazbu mezi subjektem údajů a účelem smlouvy. V uvedeném příkladě by předávání agentuře WADA jako „informačního středisku“ a užívání databáze ADAMS pro předávání údajů jiným stranám, třebaže usnadňuje předávání údajů, proto nebylo považováno za nezbytné pro splnění smlouvy mezi sportovcem a antidopingovou organizací. Ani užívání databáze ADAMS antidopingovou organizací spadající do oblasti působnosti práva EU, pokud jde o zpracování údajů o místě pobytu v její jurisdikci, by pod tuto výjimku nespadlo.

Bylo by velmi obtížné uplatnit výjimku z čl. 26 odst. 1 písm. d) na předávání údajů pro „zachování důležitého veřejného zájmu“. Ospravedlnění prostým veřejným zájmem nestačí; musí se jednat o důležitý veřejný zájem. Tento důležitý veřejný zájem musí být jako takový určen vnitrostátními právními předpisy platnými pro správce údajů se sídlem v EU.

Pracovní skupina dále doporučuje, aby předávání osobních údajů, které by mohlo být kvalifikováno jako hromadné, opakované nebo strukturální, nebylo založeno na výjimkách. Také je zdůrazněno, že každé předání, které se týká každého sportovce a každého účelu, by vyžadovalo opodstatnění podle čl. 26 odst. 1, pokud by toto ustanovení bylo použito, což by se zajišťovalo velmi složitě.

Na závěr, antidopingové organizace jsou povinny zajistit vhodný právní rámec pro všechna mezinárodní předání osobních údajů uskutečňovaná v rámci Světového antidopingového kodexu. Zejména vzhledem k důsledkům pro právo subjektů údajů na soukromí, ke strukturálnímu charakteru mezinárodního předávání údajů a k omezení používání výjimek z čl. 26 odst. 1 směrnice by antidopingové organizace měly užívat pokud možno doplňující ochranná opatření, například smluvní doložky, jak stanoví čl. 26 odst. 2, přičemž v takovém případě bude nezbytné schválení členského státu.

3.5 Doby uchovávání

Pracovní skupina vítá, že do standardu bylo zahrnuto ustanovení týkající se doby uchovávání údajů a povinnosti vymazání těchto údajů, jakmile již nejsou zapotřebí vzhledem k účelům, pro které byly zpracovány (článek 10).

Agentura WADA sdělila pracovní skupině zřízené podle článku 29, že údaje o místě pobytu jsou v databázi ADAMS uchovávány po dobu nejvýše osmnácti měsíců. Článek 2.4 kodexu stanoví, že „*jakákoli kombinace tří nezastižení na místě pobytu a/nebo nedodání požadované*

informace o místech pobytu během osmnáctiměsíčního období zjištěná antidopingovou organizací, která má pravomoc nad sportovcem, je porušením antidopingového pravidla“.

Většina ostatních informací, jako jsou plány testování, výsledky testování, výjimky pro terapeutické použití s podkladovou dokumentací, záznamy o řízeních týkajících se porušení antidopingových pravidel atd., je uchovávána nejméně po dobu osmi let. Osmileté období je odůvodněno tím, že článek 17 kodexu stanoví osm let jako lhůtu, po jejímž uplynutí nesmí být proti sportovci nebo jiné osobě zahájeno řízení pro údajné porušení antidopingových pravidel (ustanovení o promlčecí lhůtě). Je považováno za vhodné, protože by zahrnovalo nejméně dvoje olympijské hry. Na základě skutečnosti, že se jedná o lhůtu, během níž je nové porušení posuzováno Arbitrážním soudem pro sport jako druhé porušení, je považováno i za opodstatněné. Agentura WADA také uvádí, že je možné, že některé antidopingové organizace uchovávají údaje déle¹⁶.

Pracovní skupina zpochybňuje relevanci a nezbytnost těchto dob uchovávání. Co se týče údajů o místě pobytu, pracovní skupina se domnívá, že existuje oprávněný důvod uchovávat tyto údaje po uplynutí data platnosti jednotlivých údajů o místě pobytu. Sám článek 14.3 kodexu ve skutečnosti stanoví následující pravidlo pro uchovávání údajů o místě pobytu: tyto údaje „se použijí výhradně pro účely plánování, koordinace nebo provádění testování; a zničí se poté, jakmile pro tyto účely již nejsou relevantní“. Údaje o místě pobytu by mohly být uchovávány déle pouze v případě, že by antidopingová organizace měla za to, že se jedná o údajné nedodání informací o místě pobytu a/nebo o nezastížení v místě pobytu. V takovém případě je uchovávání po dobu osmnácti měsíců opodstatněné, protože tři údajné nedodané informace o místě pobytu se rovnají údajnému porušení antidopingového pravidla. Jakmile se však rozhodne, že k porušení antidopingových pravidel nedošlo, měly by být údaje o místě pobytu vymazány. Pracovní skupina proto vybízí agenturu WADA, aby s přihlédnutím k výše uvedenému změnila svou politiku uchovávání údajů o místě pobytu.

Pracovní skupina se domnívá, že uchovávání údajů o odsouzeních nejdéle po dobu osmi let by mohlo být nezbytné vzhledem ke skutečnosti, že Arbitrážní soud pro sport bude nové porušení považovat za druhé porušení.

Nebylo by však nezbytné uchovávat všechny údaje pro účel zahájení budoucích řízení. Pracovní skupina se například domnívá, že by mohl existovat důvod pro uchovávání vzorků, protože nové techniky vyvinuté později by byly schopny zjišťovat látky, které byly v době odběru vzorků nezjistitelné. Zdá se, že neexistuje žádné odůvodnění pro až osmileté uchovávání dokumentace k výjimkám pro terapeutické použití, plánování testů, případům porušení antidopingových pravidel s výsledkem osvobozujícího rozsudku pro sportovce atd.

Pracovní skupina vyzývá agenturu WADA, aby znovu uvážila své ustanovení o osmileté promlčecí lhůtě pro všechna porušení antidopingových pravidel. Porušení antidopingových pravidel sahá od použití zakázané látky, držení zakázaných látek až po použití zakázané metody sportovcem (viz článek 2 kodexu). Mohla by se agentura WADA oprávněně domnívat, že bude schopna zahájit řízení proti osobě osm let poté, co došlo k údajnému porušení, bez ohledu na druh porušení antidopingového pravidla? Pracovní skupina doporučuje, aby agentura WADA zvážila přiměřenější přístup, kromě jiného v závislosti na druzích porušení.

¹⁶ Viz. s. 8 „Odpovědi agentury WADA pracovní skupině zřízené článkem 29“, 30. ledna 2009.

Pracovní skupina proto žádá agenturu WADA, aby s využitím zkušeností z této oblasti stanovila úměrnější maximální doby uchovávání pro různé kategorie osobních údajů. Také agentura WADA doporučuje, aby zajistila povinnost antidopingových organizací řídit se těmito dobami uchovávání.

3.6. Sankce

Článek 14.2.2 kodexu stanoví, že nejpozději dvacet [20] dní poté, co bylo při jednání podle článku 8 kodexu rozhodnuto, že došlo k porušení antidopingového pravidla, nebo toto jednání bylo odloženo nebo tvrzení porušení antidopingového pravidla nebylo včas zpochybněno, antidopingová organizace odpovědná za výsledky řízení *musí veřejně oznámit* stav antidopingové záležitosti, včetně jména sportovce nebo jiné osoby, která se porušení dopustila, sportu, porušeného antidopingového pravidla, dotčené zakázané látky nebo zakázané metody a stanovených následků. Podobně *musí být veřejně oznámeno* rozhodnutí o odvolání ve věci porušení antidopingového pravidla.

Článek 14.2.4 dále výslovně uvádí, že zveřejnění *musí* být zajištěno minimálně umístěním požadovaných informací na internetové stránce antidopingové organizace po dobu nejméně jednoho [1] roku.

Při výměně informací s pracovní skupinou zřízenou podle článku 29 uvedla agentura WADA několik důvodů pro zpracování těchto údajů na internetu. Za prvé, agentura WADA trvá na tom, že pro sportovní veřejnost jsou tyto informace zásadní: brání tomu, aby sportovci, jimž byla pozastavena činnost, převzali v rámci organizovaného sportu jinou funkci (například trenéra, odborného poradce nebo funkcionáře) nebo se účastnit soutěží v jiném sportu, ačkoli jim to kodex zakazuje. Za druhé, agentura WADA využívá zveřejnění na internetu z důvodu odstrašujícího účinku: na jedné straně to působí jako sankce: agentura WADA vysvětluje, že „[a] sportovci, kteří se dopustí porušení antidopingových pravidel, si jsou vědomi toho, že jejich jména budou po přistižení zveřejněna“. Na druhé straně agentura WADA uvádí, že ostatní sportovci by si měli „uvědomit, že žádný sportovec, ani na vrcholové úrovni, nemůže podvádět beztrestně“¹⁷.

Agentura WADA také osvětluje, že se zveřejňují pouze konečná rozhodnutí, v nichž je sportovec shledán vinným z porušení antidopingových pravidel. Zdá se, že toto naposled uvedené prohlášení odporuje obsahu výše uvedeného článku 14.2.2.

Toto zveřejňování osobních údajů, navíc údajů týkajících se porušení – možná [dosud] nepotvrzených v odvolacím řízení – znamená zásah do práva na respektování soukromí a ochranu osobních údajů. Aby byl takový zásah odůvodněný, musí být pro dosažení konkrétního oprávněného účelu nezbytný, což kromě jiného znamená, že musí existovat rozumná přiměřenost mezi důsledky opatření pro dotčenou osobu a tímto oprávněným účelem a že pro dosažení účelu nejsou k dispozici jiné méně rušivé prostředky. Pro zpracování musí existovat také oprávněný důvod, ohledně něhož pracovní skupina odkazuje na odstavec 3.3. Dále se pracovní skupina zabývá nezbytností zpracování pro dané účely.

¹⁷ Viz. s. 9 „Odpovědi agentury WADA pracovní skupině zřízené podle článku 29“, 30. ledna 2009.

3.6.1 Zabránění sportovcům převzít jinou funkci ve sportu nebo se účastnit soutěží v jiném sportu

K tomu, aby se sportovcům zabránilo převzít v rámci organizovaného sportu jinou funkci nebo se účastnit soutěží v jiném sportu, ačkoli jim to zakazuje kodex, není zveřejňování nezbytné; méně významná opatření budou postačující. Pracovní skupina například zmiňuje zavedení postupu, který vyžaduje předložení „osvědčení o bezúhonnosti“. Pokud by takové prostředky nebyly účinné nebo odpovídající, mohla by se za nezbytnou pro daný účel považovat omezená forma elektronického zveřejnění požadovaná pro osoby pověřené dohledem nad účinným dodržováním sankcí a osoby odpovědné ve sportovních asociacích. Zpřístupnění osobních údajů na internetové stránce, na kterou má přístup kdokoli, je však považováno pro tento účel za nepřiměřené.

3.6.2 Odstrašující účinek

Co se týče cíle odstrašení navrženého agenturou WADA, není pracovní skupina přesvědčena o nezbytnosti – a tedy ani přiměřenosti – zveřejňování všech sankcí na internetu. Srovnávací posouzení zájmů zpracovatele na jedné straně a základních práv subjektu údajů na straně druhé povede k závěru, že internetové nebo jiné zveřejňování osobních údajů týkajících se odsouzení, z důvodů odstrašení a uložení sankcí, bez ohledu na okolnosti případu, je nepřiměřené. Pokud bude sportovec shledán vinným porušením antidopingových pravidel, budou mu uloženy sankce v souladu s články 9, 10 a/nebo 11 kodexu a bude například vyloučen, prohlášen za nezpůsobilého a/nebo postižen finančně. Otázku, zda by byla nezbytná doplňující sankce, zveřejnění, by bylo možné rozhodnout pouze se zohledněním zvláštních okolností případu. K prvkům, které by v této souvislosti měly být zváženy, patří například závažnost porušení antidopingových pravidel, počet porušení, úroveň, na které sportovec soutěží, zda je sportovec nezletilý či dospělý, zda již byla případu věnována pozornost médií a zda má sankce důsledky pro výsledky soutěží a kvalifikaci sportovců. Má-li se za to, že zveřejnění sankcí je nezbytné, měly by být zváženy méně rušivé prostředky zveřejnění: jednorázové zveřejnění bezprostředně po rozhodnutí, například prostřednictvím tiskové zprávy, by také mohlo být dostačující. Opodstatněné se nezdá být ani to, že se pro zveřejnění sankcí stanoví minimální lhůta jednoho roku.

Co se týče dalšího prvku odstrašení pro zvyšování povědomí jiných sportovců, měla by být za postačující považována jiná méně rušivá opatření. Anonymní zveřejnění sankcí včetně podstatných skutečností, například úrovně, na které sportovec soutěží, a statistických informací, by mohlo danému účelu rovněž sloužit.

Kromě toho je jakékoli zveřejnění *na internetu* považováno za více rušivé než zveřejnění prostřednictvím neelektronických prostředků. Neznamená to pouze, že do údajů může nahlížet kdokoli, ale i to, že údaje zveřejněné elektronicky lze použít pro jiné účely a dále je zpracovávat, což má za následek, že mohou být sdělovány i poté, co sankce vyprší a zveřejnění na internetové stránce již není anonymní.

Již ve svém prvním stanovisku 3/2008 se pracovní skupina ptala, zda je takové zpřístupnění přiměřené. Přes další šetření a vysvětlení agentury WADA je však z výše uvedených důvodů touto věcí i nadále znepokojena. Na závěr, pracovní skupina zastává názor, že zveřejnění na internetu po dobu jednoho roku není nezbytné pro dosažení cílů stanovených agenturou WADA, protože se domnívá, že jednak lze těchto cílů dosáhnout způsobem, který je pro

dotčené osoby méně poškozující, a jednak že účinky tohoto opatření jsou vzhledem k těmto účelům nepřiměřené.

4. Závěr

Pracovní skupina zřízená podle článku 29 na závěr své analýzy znovu vyjadřuje svou podporu iniciativě agentury WADA. I když si je vědoma významu boje proti dopingu ve sportu, kromě jiného pro zdraví sportovců, klade důraz na to, aby tento boj probíhal v souladu se základními právy sportovců a jejich doprovodu, zejména s právem na ochranu jejich soukromí a osobních údajů.

Přijetí *mezinárodního standardu pro ochranu soukromí a osobních údajů* agenturou WADA je sice povzbuzující z hlediska zvyšování povědomí o ochraně osobních údajů, úsilí by však mělo být zaměřeno tak, aby se zabránilo mylné představě, že se tím na celém světě zajistí odpovídající úroveň ochrany osobních údajů zpracovávaných v EU, jak to požaduje právo EU. Na základě prvního stanoviska pracovní skupiny byly samozřejmě provedeny některé úpravy standardu pro ochranu soukromí. Pracovní skupina však na předcházejících stránkách přesto upozornila na četné otázky, které jsou i nadále problematické. Vybízí agenturu WADA a rovněž vnitrostátní antidopingové organizace, národní či mezinárodní sportovní federace a olympijské výbory, aby těmto otázkám věnovaly pozornost, a žádá zvláště vnitrostátní organizace, aby je při svých činnostech zohledňovaly. Pracovní skupina by ráda vyzdvihla některé z těchto otázek, zejména, že souhlas nemůže představovat základ pro oprávněné zpracování, ať se již jedná o citlivé údaje ve smyslu článků 7 a 8 směrnice 95/46/ES či nikoli. Předávání údajů do databáze ADAMS v Kanadě a další předávání údajů z databáze ADAMS bude muset splňovat požadavek odpovídající úrovně ochrany v zemi určení. Pokud tuto úroveň nelze považovat za přiměřenou, mohou být předání uskutečňována pouze na základě určitých výjimek uvedených v článku 26 směrnice, a to za podmínky, že nejsou pravidelné nebo nadměrné, aby se výjimka nestala pravidlem. Co se týče zveřejňování sankcí na internetu po dobu jednoho roku, je pracovní skupina toho názoru, že to není nezbytné k dosažení účelů stanovených agenturou WADA, a to jednak proto, že jich podle názoru pracovní skupiny může být dosaženo způsobem, který by byl pro dotčené osoby méně poškozující, a jednak že účinky opatření jsou v porovnání s těmito účely nepřiměřené. Také ve světle zásady přiměřenosti vybízí pracovní skupina agenturu WADA a antidopingové organizace, aby přezkoumaly shromažďování údajů o místě pobytu podle současného pojetí a obecněji i nynější dobu uchovávání zpracovávaných údajů.

Pracovní skupina je přesvědčena, že všechny antidopingové organizace a další zúčastněné subjekty se ujmou vlastních povinností v zájmu zajištění plného zohlednění připomínek vznesených pracovní skupinou a zaručení plného souladu s pravidly EU pro ochranu údajů.

V Bruselu dne 6. dubna 2009

Za pracovní skupinu
předseda
Alex TÜRK

Věstník Úřadu pro ochranu osobních údajů

Vydavatel: Úřad pro ochranu osobních údajů

Adresa redakce: Úřad pro ochranu osobních údajů, Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7

Redakce: Miluše Nejdlá, tel.: 234 665 232, fax: 234 665 505

e-mail: posta@uoou.cz

internetová adresa: www.uoou.cz

Administrace: Písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – SEVT, a. s., Pekařova 4, 181 06 Praha 8-Bohnice, telefon: 283 090 352, 283 090 354, fax: 233 553 422, www.sevt.cz, e-mail: sevt@sevt.cz. – **Předpokládáné roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Věstníku a pro tento rok činí 400 Kč – Vychází podle potřeby – **Tiskne:** Sprint servis, Lovosická 31, Praha 9.

Distribuce: Předplatné, jednotlivé částky na objednávku i za hotové – SEVT, a. s., Pekařova 4, 181 06 Praha 8-Bohnice, telefon: 283 090 352, 283 090 354, fax: 233 553 422; drobný prodej v prodejnách SEVT, a. s. – Praha 4, Jihlavská 405, tel.: 261 260 414 – Brno, Česká 14, tel.: 542 213 962 – Ostrava, roh ul. Nádražní a Denisovy, tel.: 596 120 690 – České Budějovice, Česká 3, tel.: 387 319 045 a ve vybraných knihkupectvích. Distribuční podmínky předplatného: Jednotlivé částky jsou expedovány předplatitelům neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného, nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. Lhůta pro uplatnění reklamací je stanovena na 15 dnů od data rozeslání, po této lhůtě jsou reklamace vyřizovány jako běžné objednávky za úhradu. V písemném styku vždy uvádějte IČ (právnícká osoba) a kmenové číslo předplatitele. Podávání novinových zásilek povoleno ŘPP Praha.

ISSN 1213-3442